

Marxism eller idealism

Denna artikelserie skrevs i årsskiftet 1978-79 och CK ställde sig bakom den i februari 1979. De tankegångar och den analys som artiklarna ger uttryck för har ytterligare bekräftats genom det kinesiska överfallskriget mot Vietnam senare på året.

Utgivarna [Proletärkultur]

Skriften utgavs först som en artikelserie i tidningen *Proletären* nr 12-25 1979, sedan som broschyr. Rubrikerna nedan är från *Proletären*-artiklarna (broschyren innehöll inga mellanrubriker).

Skriften kommenteras i artikeln ”KPML(r), revisionismen och idealismen”, som ingår i artikelsamlingen [Tidskriften Fjärde internationalen om Kfml\(r\)](#) (sid 33 ff)

– *Marxistarkivets red*

På kollisionskurs med den kinesiska politiken

Det Kommunistiska Partiets Centralkommitté höll möte den 15-16 februari och hade att ta ställning till en längre artikelserie av stor betydelse för partiet. Frågorna rör taktiken och strategin för den socialistiska revolutionen. Artikelserien har också formen av en uppgörelse med vissa brister i teorin, brister som härstammar från Kinas kommunistiska partis politiska ställningstaganden.

Vår rörelse är i mycket ett barn av uppgörelsen mellan Kina och Sovjet. Vi tog för mer än tio år sedan klar ställning för den marxist-leninistiska linjen i kampen mot revisionismen. Under många år påverkade Kinas kommunistiska parti vår rörelse och därför ska artikelserien även ses som en självkritik för vårt handlande i vissa frågor.

Utvecklingen i Kina, där borgarklassen tillvällat sig statsmakten och slutit en reaktionär axel över Washington-Tokyo-Peking, där den amerikanska imperialismen och den japanska militarismen fått ett enormt tillskott av fotfolk genom att de kinesiska bönderna mobiliserats på krigsfot, raserar i ett slag alla tidigare föreställningar.

Vårt parti har dock sedan flera år kommit på kollisionskurs med den reaktionära kinesiska utrikespolitiken. I frågan om Chile, Iran, Angola, Portugal och Spanien har vi starkt kritiserat den kinesiska politiken och deras svenska eftersägare.

Av den anledningen ska inte artikelserien ses som en nyhet utan snarare som en sammanfattning av många års politik.

CK

Historiskt sett är den moderna arbetarrörelsen en mycket ung rörelse. I ett historiskt perspektiv, ja, faktiskt om vi begränsar oss till vår egen tideräkning, är arbetarrörelsen bara barnet. Arbetarrörelsen är en produkt av kapitalismen.

De första arbetarföreningarna av betydelse rekryterades inte huvudsakligen bland industriarbetare i egentlig mening, utan bland de lägre skikten i det gamla hantverket. I Frankrike bildade kringvandrande gesäller, inte bara fransmän, utan tyskar, holländare, ungrare, nordbor etc. organisationer av olika slag, men med en gemensam strävan att förbättra världen för de arbetande.

Att just Frankrike blev en samlingspunkt för olika länders gesäller att organisera sig i berodde naturligtvis på det politiska klimatet.

Frankrike var de politiska revolutionernas land, revolutioner som förkroppsligade de undertrycktas förhoppningar om ett rättvisare och friare samhälle.

Frankrike blev brännpunkten för de politiska striderna och det var i detta klimat som tyska hantverksgesäller bildade en organisation som kallades "De fördömdas förbund". Denna organisation sprängdes, men reorganiserades strax i "De rättfärdigas förbund". Andra organisationer som verkade i en likartad anda var "Tyska demokratiska sällskapet" samt "Arbetarbildningssällskapet".

Ett rent franskt sällskap fanns också som kallade sig "Årstiderna", vilket leddes av August Blanqui, som förfäktade att kapitalismen skulle störtas med kupper utförda av små grupper sammansvurna.

Det fanns bland de olika grupperna en strävan till samgående och enhet men det fanns naturligtvis också tusen och en olika uppfattningar om hur ett bättre samhälle skulle upprättas. En mångfald av olika utopiska idéer flödade.

Utopierna var emellertid inte mäktiga att visa någon utväg för de undertryckta. Kapitalismens väsen förblev dunkelt och oklart, men framförallt kunde inte den kraft som skulle upprätta det nya samhället skönjas.

Karl Marx och Friedrich Engels påvisade att denna kraft endast kunde utgöras av det moderna industriproletariatet.

Marx och Engels deltog i den framväxande arbetarrörelsens verksamhet. De deltog i den praktiska verksamheten, men deras stora förtjänst för rörelsen och för hela världens framväxande arbetarklass var deras teoretiska arbeten för att skapa en helgjuten syn på kapitalismen och klasskampen.

Genom ett ingående studium av det bästa mänskligheten skapat genom historien i fråga om vetande, grundlades **marxismen** som en politisk riktning. Marxismens tre källor och beståndsdelar utgjordes av den **tyska** filosofin, den **engelska** ekonomin och den **franska** socialismen.

1847 höll "De rättfärdigas förbund" kongress i London och döpte om sin organisation till "Kommunisternas förbund".

Engels har förklarat att namnbytet gjordes mycket medvetet. Man antog inte det socialistiska namnet, för det hade alla de olika kvacksalvare, som ville avskaffa missförhållandena utan att röra vid profiten eller kapitalet, lagt beslag på.

Socialism betydde vid den tidpunkten en borgerlig rörelse, kommunismen däremot betydde en proletär rörelse.

Av kongressen fick Marx och Engels i uppdrag att skriva en programskrift för Kommunisternas förbund.

Så föddes Kommunistiska Manifestet, välkänt för alla medvetna arbetare. Manifestet är en sammanfattning av den vetenskapliga socialismens, av kommunismens ståndpunkter.

Trots att det idag är långt mer än hundra år sedan det skrevs och att tidens tand farit hårt fram med de flesta läror från 1800-talet, så står sig Kommunistiska Manifestet än idag. Det är en världshistorisk urkund vars avslutande ord har gått runt hela jorden som ett samlande stridsrop: PROLETÄRER I ALLA LÄNDER FÖRENA ER!

Arbetarklassens förening i syfte att kasta kapitalismen överboard och upprätta socialismen var den praktiska uppgift som marxismen ställde för de kommunistiska organisationerna.

Marx och Engels såg det som en realitet att den europeiska arbetarrörelsen i de mest avancerade kapitalistiska länderna under senare hälften av 1800-talet skulle kunna upprätta socialismen.

För denna uppfattning skull har senare tiders reformister och opportunisterna inom arbetarrörelsen ofta hånat dessa båda tankens giganter och på grundval av deras felaktiga tidsperspektiv utdömt hela deras lära.

Men Marx och Engels fel när det gäller att spå tempot i historiens förlopp har erkänts av dem själva och de har också angett orsakerna till felet. Detta görs i förordet till den tyska upplagan av Kommunistiska Manifestet som kom ut 1890 med följande ord:

”Hur begränsat utbredningsområde den proletära rörelsen hade vid tidpunkten för manifestets första offentliggörande (januari 1848), visar bäst det sista kapitlet: 'Kommunisternas ställning till de olika oppositionella partierna'. Här fattas framförallt Ryssland och Förenta staterna”.

Vad som avsågs med detta var den väldiga utvandringen till USA, samt Ryssland som den europeiska reaktionens sista stora reserv. Båda dessa länder framträdde på det ena eller andra sättet som ett stöd för den bestående ordningen i Europa.

I dag räknar man med att det finns tio miljoner svenskättlingar i USA, det säger sig självt att den väldiga utvandringen lättade på trycket i Sverige. Ofta var det ju också de mest stridsvilliga arbetarna som tvingades utvandra genom förföljelser och svartlistning.

Likadant utvecklades det naturligtvis i övriga europeiska länder.

Detta föranledde dock aldrig Marx eller Engels att överge sin ursprungliga tanke på en europeisk revolution. De gav helhjärtat sina liv för kampen och upplevde den socialistiska omvälvningen i Europa som en realitet, vars genomförande berodde på proletariatets medvetenhet och kamplust.

Ständigt i kamp mot alla som ville förfuska eller urholka den vetenskapliga socialismen, i kamp mot dem som ville förringa arbetarklassens revolutionära aktivitet, klarlade Marx och Engels gång efter annan marxismens grundläggande tankar. I kamp mot tyska reformister klargjorde Marx:

”Mellan det kapitalistiska och kommunistiska samhället kan inte ligga något annat än proletariatets revolutionära diktatur”.

Tyskland var det land vari arbetarrörelsen hade sin största framgång. Marxismen tillkämpade sig ställningen som dess teoretiska vägvisare. Stödd på marxismen kunde den tyska arbetarrörelsen motstå det reaktionära Tysklands förföljelser och trots förbud växte rörelsen oavbrutet och tillkämpade sig politisk rörelsefrihet därefter.

Rörelsen växte lavinartat under slutet av 1800-talet, men jämsides med tillväxten drogs en mängd av akademiker och intellektuella till rörelsen. I många fall kom de till arbetarrörelsen, men behöll sin borgerliga uppfattning.

Efter Marx och Engels död dröjde det inte lång tid innan opportunisten bredde ut sig och blev förhärskande inom den europeiska arbetarrörelsen.

Marxismens revolutionära strategi för Europas länder ersattes av opportunistens paroll myntad av den tyske socialdemokratiske ledaren Bernstein: ”Rörelsen är allt, målet är intet”. Med detta dömde han socialdemokratin till ett evigt snurrande i det kapitalistiska ekorrhjulet.

Det var i denna anda som socialdemokratin utvecklades under 1800-talets sista år, nöjd med tillfälliga framgångar, förnekande marxismens revolutionära lära och som en kapitalets eftertrupp.

Men ”Marx lära är allsmäktig därför att den är sann”, marxismen gick inte att undertrycka. Det skulle bli en av arbetarrörelsens förgrundsgestalter som tog upp kampen för marxismen och gick till strid mot opportunisten — Lenin.

Lenin och världsrevolutionen

I det absolutistiska Ryssland härskade tsaren, godsägarna och kapitalisterna med hjälp av den mest nattsvarta reaktion, när marxismen under senare hälften av 1800-talet trängde in bland de intellektuella kretsarna och studenterna.

Dessa följde till en del den tyska socialdemokratin och till en del såg de marxismens lära som ett medel att upprätta den borgerliga demokratin i Ryssland. Anarkistiska strömningar med terrorn som förnämsta vapen gjorde sig tidvis också märkbara; även dessa framträdde under namn av socialister och med ett något diffust socialt program för ett framtida Ryssland.

Arbetarna i spetsen

Det var i en tid av febrilt cirkelväsande som Lenin kom i kontakt med marxismen. Han grundlade sitt deltagande i detta arbete med ett ingående studium av Marx och Engels skrifter och framstod snart jämte Plechanov som en av de socialdemokratiska förgrundsgestalterna i Ryssland.

Lenins uppfattning var att arbetarklassen måste gå i spetsen för den politiska kampen mot absolutismen i förbund med de breda bondemassorna. På så sätt skapades gynnsammast möjliga betingelser för proletariatet att omedelbart driva kampen vidare för en socialistisk revolution, då den demokratiska omvälvningen fullföljts.

För denna uppfattning fick han redan från sitt inträde i den revolutionära rörelsen kämpa mot opportunisten, som ville begränsa arbetarrörelsens uppgifter till ekonomisk kamp och överlåta ledningen över kampen mot absolutismen till de borgerliga partierna.

Opportunistens politiska perspektiv begränsades till uppnåendet av ett borgerligt parlament, där de politiska kraven och kampen skulle utspelas. Lenin påvisade att detta vore att underordna arbetarklassen under bourgeoisins intressen.

Partiet

Lenin, som var en handlingens man, avvisade cirkelväsandets alla kannstöverier och gav sig i kast med uppbygget av det revolutionära partiet.

Vid det socialdemokratiska partiets kongress 1903, som fick hållas i London, beroende på reaktionens politiska förtryck inne i Ryssland, kom det till en splittring av det Ryska socialdemokratiska arbetarpartiet. Bolsjevikerna (majoriteten), vilka leddes av Lenin, ställdes mot mensjevikerna (minoriteten), vilka i sina leder räknade de flesta ”stora” ryska litteratörerna och teoretikerna.

Splittringen hade sin grund i att Lenin konsekvent och trogen marxismens tanke drev linjen om ett centraliserat och enhetligt välorganiserat och disciplinerat parti.

Till detta partis förfogande ville Lenin ställa en partiledningen trogen tidning. Centralorganet skulle leda partiets verksamhet och vara ett uttryck för partiets vilja.

För detta fick Lenin majoritet på kongressen. De som stödde Lenin var partiarbetarna som verkade under mycket svåra förhållanden inne i det reaktionära Ryssland. Lenins motståndare var de mera fria skönandarna som levde i exil i Europa och var mycket påverkade av den europeiska socialdemokratins opportunistiska tänkande. Dit räknades sådana namn som Plechanov, Martov, Axelrod och Trotsky, vilka alla mer eller mindre kom att spela en föraktlig roll i den framtida kampen.

Från och med denna kongress kan man tala om Lenins partiteori för det kommunistiska partiets uppbyggnad.

Det avgörande verk som sammanfattar denna teori är Lenins bok: ”Vad bör göras?” och som legat till grund för alla proletära partiers teorier om partiets uppbyggnad, sammansättning, ideologi m m

Lenins principfasta kamp mot opportunismen och reformismen bar frukt. De ryska bolsjevikerna framstod alltmer som marxismens rättmätiga försvarare och de bestod med glans eldprovet när det första kapitalistiska omfördelningskriget bröt ut 1914.

Opportunismens förräderi

Den socialdemokratiska Internationalen, av vars beslut hela den internationella socialdemokratin var bunden, hade före krigets utbrott fattat otaliga beslut om att den aldrig skulle medverka till att ställa det ena landets arbetare mot det andras, utan istället skulle förklara krig mot kriget genom att förvandla det till ett maktövertagande. Freden skulle förverkligas genom att avskaffa krigsorsakerna — d v s kapitalismen som system.

De ledande socialdemokraterna i Europa, Tyskland, Frankrike, svek skändligen Internationalens tidigare beslut så fort kapitalisterna började kriget. De slöt upp på sina respektive regeringars sida och manade arbetarmassorna till mobilisering. Krig och död för ”fosterlandet” var parollen, trots att Marx och Engels redan i Kommunistiska Manifestet slagit fast att arbetarna inte hade något fosterland.

Ensam på barrikaderna i kampen för en marxistisk princippolitik stod Lenin och hans parti.

Men de ensamma kunde inte hindra kriget.

Sina principer höll de dock fast vid. Lenin publicerade 1916 sin analys av kapitalismen i imperialismens skepnad. Hans grundläggande teser blev av allra största betydelse för en materialistisk förståelse av världen och klasskampen och de blev till riktlinjer för den revolutionära arbetarrörelsen.

På grundval av sina studier drog Lenin den korrekta slutsatsen att socialismens seger

i ett land möjliggjordes av det nya och förruttnande stadium kapitalismen hade övergått i med uppkomsten av imperialismen.

1917 förde kriget med sig revolutionära stämningar i Ryssland. Lenin och bolsjevikpartiet arbetade oförtrutet på att omvandla februarirevolutionen och tsarens abdikering till en socialistisk omvandling och i oktober genomfördes en andra, proletär revolution — världens första arbetarstat var ett faktum.

1918 hade de revolutionära stämningarna som en följd av kriget nått även Tyskland. Men i Tyskland fanns inget marxistiskt parti som kunde leda de revolutionära arbetarmassorna.

I och med upprättandet av socialismen i Ryssland och skapandet av Sovjetunionen skärptes kampen mellan revolution och klassarbete, mellan socialism och kapitalism. Opportunisterna över hela världen hetsade och kritiserade den unga sovjetstaten samtidigt som de alltmer öppet prisade kapitalismen och den borgerliga demokratin.

Opportunismens attacker sattes framförallt in mot den proletära statsmakten, men Lenin vederlade hela denna kritik med marxismens teorier. Han populariserade också dessa teorier för världsproletariatet i flera epokgörande böcker: ”Staten och revolutionen” samt ”Den proletära revolutionen och renegaten Kautsky”.

Lenin fick också anledning att polemisera mot vänsterfelen inom den revolutionära rörelsen och gjorde detta i en bok med namnet: ”Radikalismen — kommunismens barnsjukdom”.

Efter första världskriget genomfördes en total brytning av den internationella arbetarrörelsen.

Lenin och hans parti blev den självklara ledaren för en ny revolutionär International och kom att stå för marxismens idéer. Från och med denna tid talar man om marxismen-leninismens läror.

Opportunismen fick efter denna tid en helt annan betydelse än tidigare, opportunisterna blev den öppna kapitalismens försvarare och lämnade till och med de marxistiska fraserna, som de tidigare dolt sig bakom, åt sidan.

Internationell betydelse

Den proletära revolutionen i Rysslands hade en internationell historisk betydelse, genom socialismens upprättande inträdde den kapitalistiska världen i sin *allmänna kris*. Ett historiskt och politiskt alternativ till kapitalismen hade etablerats och detta gav ryska revolutionen en internationell betydelse.

Lenin bedömde detta på följande sätt:

”Det vore naturligtvis det största fel att överdriva denna sanning, att utvidga den till att gälla inte bara några av vår revolutions grunddrag. Likaså vore det ett fel att lämna ur sikte att *efter den proletära revolutionens seger i låt vara bara ett* (vår kursiv) *enda av de framskridna länderna* med all sannolikhet ett tvärt omslag kommer att inträda: Ryssland kommer snart därefter att bli inte ett mönsterland, utan åter ett efterblivet land (i 'sovjetisk' och socialistisk mening)”. (Lenin: Valda verk band 2 andra delen sid. 354)

Av detta Lenincitat kan man dra två slutsatser:

- att Lenin väntade sig en revolutionär utveckling i de mest framskridna länderna i Europa.
- att Lenin ansåg att ett enskilt europeiskt land kunde övergå till socialismen.

Proletär revolution

När Lenin 1920, av den japanske journalisten Fuse tillfrågades om det revolutionära perspektivet, refererar Fuse svaret med följande ord:

”Som svar på min fråga: ”Var har kommunismen de största möjligheterna till framgång — i Väst eller i Östern?”, sade Lenin 1920 under ett samtal med mig:

”Den verkliga kommunismen kan för tillfället endast uppnå framgång i Väst, men Västern lever ju på Österns bekostnad; de europeiska kapitalistiska makterna berikar sig huvudsakligen på sina kolonier i Östern, men samtidigt beväpnar de sina kolonier och lär dem, hur de skall kämpa, och därvid gräver Väst sin egen grav i Östern.” (J. Stalin, Värker band 7 (Dansk utgåva). Intervju given den japanska tidningen ”Nichi-Nichi”s korrespondent Fuse, sid 196.)

Den materiella grundvalen för denna Lenins uppfattning ger han klart uttryck för i det följande:

”För att vinna befolkningens majoritet på sin sida måste proletariatet för det första störta bourgeoisin och ta statsmakten i sina händer; det måste för det andra införa sovjetmakten, sedan den gamla statsmakten 'slagits i spillror, varigenom det med ett slag undergräver bourgeoisins och de småborgerliga kompromissmakarnas herravälde, auktoritet och inflytande bland de icke-proletära arbetande massorna. Det måste för det tredje definitivt göra slut på bourgeoisins och de småborgerliga kompromissmakarnas inflytande bland majoriteten av de icke-proletära arbetande massorna genom att på ett revolutionärt sätt genomföra deras krav på utsugarnas bekostnad. Förutsättningarna för allt detta skapas självfallet endast genom en viss kapitalistisk utvecklingsnivå. Utan denna grundläggande betingelse kan proletariatet varken utformas som en särskild klass eller ha framgång i sin långvariga förberedelse, uppfostran, skolning och prövning i mångårig kamp av strejker och demonstrationer samt avslöjande och utdrivande av opportunisterna.” (Lenin: Valen till konstituerande församlingen och proletariatets diktatur, sid 21)

Proletariatets självständighet

Hela den internationella revolutionära rörelsen var vid tiden för Lenins död 1924 inriktad på en världsrevolutionär strategi som byggde på marxismen-leninismen d v s hade sin inriktan på de framskridna kapitalistiska ländernas proletariat såsom vägröjare för revolutionen och socialismen. Den världskommunistiska rörelsens linje för de efterblivna länderna klargjordes i Lenins ”Tesor i den koloniala frågan”.

”För det femte nödvändigheten av att beslutsamt kämpa mot att de borgerligt-demokratiska frihetsströmningarna i de efterblivna länderna bestrykes med kommunistisk färg; Kommunistiska internationalen bör understödja de borgerligt-demokratiska nationella rörelserna i kolonierna och de efterblivna länderna endast på det villkoret, att elementen till blivande proletära partier, kommunistiska inte bara till namnet, i alla efterblivna länder sammanslutes och uppfostras till medvetande om sina särskilda uppgifter, som består i att bekämpa de borgerligt-demokratiska rörelserna inom sina nationer; Kommunistiska internationalen bör sluta tillfälligt förbund med koloniernas och de efterblivna ländernas borgerliga demokrati, men inte sammansmälta med den samt ovillkorligen bevara den proletära rörelsens självständighet även i rörelsens mest embryonala form;”

Så hade Marx, Engels och Lenin utformat den teoretiska och politiska linjen för världsproletariatet, segerrikt hade teorierna bringats till politisk seger och den första arbetarstaten — Sovjetunionen hade fötts. Världsproletariatet hade sammanslutits i kampen för arbetarklassens sak i Kommunistiska internationalen.

Att föra denna sak till än större segrar blev det arv som arbetarrörelsens stora tänkare lämnade i arv till Lenins efterträdare — Stalin.

Proletariatet i ledningen

Lenins och bolsjevikernas förväntningar om omedelbart förestående socialistiska revolutioner i ett eller flera västeuropeiska länder sveks då det revolutionära uppsvinget efter världskrigets slut så småningom ebbade ut och en period av viss ekonomisk och politisk stabilisering vidtog.

Istället blev i mitten av 1920-talet Sovjetunionens uppbygge huvudsidan av marxismens-leninismens landvinningar. Den unga sovjetstaten undergick en våldsamt expansion. Femårsplanerna genomfördes och landet industrialiserades. Kollektiviseringen genomfördes på landsbygden och socialismen byggdes starkare.

Allt detta var en tvingande nödvändighet. Världskapitalismen hade försökt att med militärmakt störta den unga staten men fördrivits från dess mark. Dock hade imperialismen inte givit upp sina planer på att slå tillbaka arbetarmakten i Sovjet och lägga dess land under sitt herravälde.

I allians med världsproletariatet

Det i Första världskriget besegrade Tyskland tilläts av segermakterna att upprusta och militarisera, en utveckling som i början av trettioåret utvecklades till fascism, i avsikt att tränga tillbaka den tyska arbetarklassen, som inte utan vidare lät sig än en gång spännas för de tyska kapitalisternas kanonvagnar.

Arbetarklassens kamp mot kapitalismen och imperialismen och dess sympati för den unga sovjetstaten bedömdes som ett stort stöd för socialismens utveckling i Sovjet.

Stalin formulerade det med följande ord:

”Den första bundsförvanten, vår viktigaste bundsförvant, är de utvecklade ländernas proletariat. Det framskridna proletariatet, västerländernas proletariat, är en väldig kraft och vår statsmakts mest trofasta och viktigaste bundsförvant. Men dessvärre är situationen sådan, den revolutionära rörelsens tillstånd i de kapitalistiska länderna är sådant, att västerländernas proletariat inte är i stånd att utveckla direkt och avgörande hjälp för tillfället. Vi har dess indirekta, dess moraliska stöd, vars värde inte nog kan värderas, som är ovärderligt, — så viktig är denna hjälp för tillfället”. (Stalin: Värker band 7 sid. 31)

Detta skrevs 1925 och tydligt är att Stalin likt Lenin, liksom före honom också Marx och Engels, såg Europas proletariat som den kraft vilken stod i frontlinjen för klasskampen och socialismens förverkligande.

Dock drog aldrig någon av dessa socialismens banerförare denna tes in absurdum, på det viset att de menade att arbetarklassen ensam skulle vara i stånd att lösa socialismens uppbygge.

Tvärtom. Lenin och efter honom Stalin var alltid mycket noga med att teoretiskt förklara och ideologiskt och praktiskt genomföra proletariatets diktatur som en akt av arbetarklassens förbund med bönderna, där proletariatet ska behålla sin ledande roll och statsmakten.

Huvudvägen för socialismens uppbygge i industrin var att denna överfördes från privat till statligt ägande.

Huvudvägen för socialismens uppbyggnad på landsbygden bestod vid denna tid i att via den socialistiska statsindustrin, statens kreditinstitutioner och andra utslagsgivande institutioner som befanns i proletariatets händer dra in böndernas huvudmassa i de kooperativa organisationerna, den socialistiska utvecklingen tryggas genom att de kapitalistiska elementen

bekämpas och övervinnes.

Så förbereddes marken för den kommande kollektiviseringsrörelsen på landsbygden.

Öppen kamp mot opportunisten

Opportunisten i den unga sovjetstaten företrädde av Trotsky och andra, vilka inte satte någon tilltro till möjligheten att bygga socialismen i Sovjet och inte heller var för förbundet med bönderna. Trotskismen övervanns och bevisades vara felaktig och oriktig och begravdes som en ideologisk strömning i Sovjet.

Kampen mot trotskismen och andra kapitulanter för svårigheterna fördes under denna tid öppet från bolsjevikpartiet. På detta sätt vanns i Sovjet hela arbetarklassen och stora delar av bönderna för marxismen-leninismen och socialismens sak.

Utrensandet av alla opportunistiska element från partiet, vilket var en leninistisk princip, efterlevdes mycket noga och gjorde att partiet, arbetarklassen och folket stod mycket enat när fascismen något årtionde senare överföll Sovjet i det andra världskriget.

Revolutionen i Kina

Samtidigt som siktet för den världskommunistiska rörelsen var inställt på en revolutionär utveckling i västerlandets utvecklade kapitalistiska stater, utvecklade sig ett *inbördeskrig i Kina*.

Betingelserna för detta krig var att Kina levde under ett imperialistiskt förtryck av flera stora kapitalistländer. Kinas industri var svagt utvecklad men den lilla industri som fanns, järnvägar etc. låg i händerna på utländska kapitalister. Dessa roffade också landet på råvaror och förtryckte på det mest barbariska sätt den fattiga delen av den kinesiska nationen.

Olika beväpnade band under ledning av gangstergeneraler hade av tradition härjat i landet. Imperialisterna beväpnade och besoldade naturligtvis sina trupper av sådana kinesiska band.

Mot detta reste och beväpnade sig bönderna och andra undertryckta.

1921 bildades det Kommunistiska Partiet i Kina. Vilken väg detta parti skulle slå in på rådde det delade meningar om inom partiet och frågan diskuterades inom Kommunistiska Internationalen. I denna debatt, som fördes 1926, gjorde Stalin ett inlägg där han konstaterade att: ”I Kina kämpar den väpnade revolutionen mot den väpnade kontrarevolutionen.” (Stalin: Värker band 8 sid. 310)

Stalin poängterade att den kommunistiska taktiken måste vara att bli en del av den väpnade hären, att aktivt delta i böndernas resning, men att denna kamp måste föras under proletariats hegemoni.

Fasthållandet vid den av Marx och Lenin uttalade taktiken om proletariats som socialismens huvudkraft var även Stalins ledstjärna.

Revolution för vem?

Denna linje utvecklade han också inom Komintern 1926, som en linje för Kinas kommunistiska parti, i polemik mot dem som på grund av att det kinesiska proletariats var numerärt litet, ville överlämna klasskampens ledning åt andra klasser än proletariats. Bl a det borgerligt ledda Kuomintang.

Stalins ord föll då:

”Vem skall de kinesiska kommunisterna orientera sig till, Kuomintangens vänsterflygel eller dess centrum? Det är en märklig fråga. Jag menar, att de kinesiska kommunisterna först och främst skall orientera sig till proletariatet, och att de skall få befrielse rörelsens ledande män till att orientera sig till revolutionen. Först så är frågan riktigt ställd. Jag vet, att det bland de kinesiska kommunisterna finns kamrater, som anser strejker för att förbättra arbetarnas levnadsvillkor och rättsställning för oönskade och avråder arbetarna från att strejka. (Tillrop: ”Det var i Kanton och Shanghai”) Det är ett stort fel, kamrater. Det är en våldsamt undervärdering av det kinesiska proletariatets roll och betydelse. Det måste slås fast i teserna, att detta är ett avgjort negativt fenomen. Det skulle vara ett stort fel, om de kinesiska kommunisterna inte utnyttjade den nuvarande gynnsamma situationen till att hjälpa arbetarna att förbättra sina levnadsvillkor och rättsställning — också med hjälp av strejker. Vad skall vi annars med revolutionen i Kina till? Ett proletariat, vars söner piskas och pinas av imperialismens agenter under strejkerna, kan inte vara en ledande kraft. Man måste till varje pris göra slut på detta medeltida onda för att utveckla känslan av styrka och känslan av egen värdighet bland Kinas arbetare och sätta dem i stånd att leda den revolutionära rörelsen. Annars är det till rakt ingen nytta att tänka på revolutionens seger i Kina. Därför måste de ekonomiska och rättsliga krav, som den kinesiska arbetarklassen reser om en allvarlig förbättring av sin ställning, ha den plats i teser, som tillkommer dem.” (J Stalin ”Om perspektiverne för Revolutionen i Kina”, dansk utgåva s 317-318)

Staden leder landsbygden

Vad som ledde Stalin i denna optimistiska och stora tilltro till proletariatet var naturligtvis samma materialistiska syn som Lenin utvecklade när han slog fast:

”Staden kan inte vara lik landsbygden. Under denna epoks historiska betingelser kan landsbygden inte vara lik staden. Det är oundvikligt att staden leder landsbygden. Landsbygden följer oundvikligen *efter* staden. Frågan är bara *vilken* av 'stads'-*klasserna* som förmår att leda landsbygden, förmår att bemästra denna uppgift, och vilka former denna stadens ledning antar.”
Lenin: Valen till konstituerande församlingen och proletariatets diktatur, s 10.

Klasskampen utgår från de motsättningar som finns i samhället. Det väldiga Kina riste i de bojor som imperialismen sökte fjättra landet i och främst utvecklade sig kampen, den väpnade kampen, på Kinas landsbygd, där miljonmassorna levde och verkade. Kinas proletariat var vid detta tillfälle en försvinnande liten del av befolkningen.

Det var dessa fakta de kinesiska kommunisterna hade att ta ställning till när de fastlade sin strategi och taktik för den kommande revolutionen.

Den man som av historien kom att spela en avgörande roll i den kinesiska utvecklingen var Mao Tse-tung.

Mao Tse-tung och revolutionen i Kina

År 1926 publicerade Mao Tse-tung sin artikel: ”Analys av klasserna i det kinesiska samhället”. I denna artikel visar han att han följer och är trogen den marxistiska traditionen i klassanalysen och hans framställning av det kinesiska samhället följer i allt väsentligt Kominterns syn på klasskampen. Han beskriver proletariatet med dessa ord:

”Det moderna industriproletariatet uppgår till omkring två miljoner. Det är inte stort, därför att Kina är ekonomiskt efterblivet. Dessa två miljoner industriarbetare sysselsätts huvudsakligen i fem industrier — järnvägar, gruvor, sjötransport, textil och skeppsbyggeri — och ett stort antal är förslavade i företag som ägs av utländska kapitalister. Ehuru industriproletariatet inte är stort till antalet, representerar det Kinas nya produktivkrafter, är den mest progressiva klassen i det moderna Kina och har blivit den ledande kraften i den revolutionära rörelsen.” (Mao: Skrifter i urval, sid 5)

Särskilt berömde Mao arbetarklassen för att den under flera stora strejker visat kampvilja och mod. Maos beskrivning av varför arbetarklassen intar tätpositionen för den revolutionära kampen, dess fysionomi etc. är som hämtat ur Kommunistiska Manifestet. Detta Maos grundläggande arbete för att reda ut klasskampens inriktan för det kinesiska kommunistpartiet mynnar ut i följande:

”För att sammanfatta: som synes är våra fiender alla som står i förbund med imperialismen — krigsherrarna, byråkraterna, comradorklassen, storgodsägarnas klass och den reaktionära grupp av intelligentsian som är ansluten till dem. Den ledande klassen i vår revolution är industriproletariatet. Våra närmaste vänner är hela halvproletariatet och småbourgeoisin. Vad den vacklande mellanbourgeoisin beträffar, kan dess högerflygel bli våra fiender och dess vänsterflygel kan bli vår vän — men vi måste ständigt vara på vakt emot dem och inte tillåta dem skapa förvirring i våra led.” (Mao: Skrifter i urval, sid 16)

För att rätt förstå riktigheten i den analys som Mao presenterade måste det dåvarande styrkeförhållandet mellan klasserna vara känt. Arbetarklassen utgjorde två miljoner i ett land med en befolkning på fyrahundra miljoner.

Mot feudalism och imperialism

Dessutom måste revolutionens karaktär och läget i landet vara kända. Kina led outhärdligt under imperialismens barbari. Svältkatastrofer med miljontals offer var vanliga. Landet var oerhört fattigt och förtrycktes av såväl imperialismen som av lokala godsägare och lokala krigsherrar som ständigt plundrade den fattiga landsbygdsbefolkningen genom hutlösa arrenden och direkta stölder. Karaktären på den kinesiska revolutionen var att den var en antiimperialistisk, anti-feodal och nationellt demokratisk omvälvning av Kina. Den kommunistiska strategin gick ut på att leda denna kamp, genom samgående och enhetsfronter, men att aldrig släppa det socialistiska perspektivet ur sikte.

När Mao skrev den tidigare citerade uppsatsen om klassanalysen pågick redan en väpnad kamp mot överklassen från bönderna som reste sig mot de allt omänskligare pålagorna. Mao Tse-tung gick ut till landsbygden för att i grunden undersöka den väpnade kamp som pågick i landet och detta resulterade 1927 i den epokgörande uppsatsen: ”Rapport om en undersökning av bonderörelsen i Hunan”. I denna konstaterade han:

”Allt tal som är riktat mot bonderörelsen måste snabbt vederläggas. Alla de felaktiga åtgärder som revolutionära myndigheter vidtagit beträffande bonderörelsen måste snabbt upphävas. Endast på det sättet kan revolutionens framtid gagnas. För bonderörelsens nuvarande uppsving är en väldig tilldragelse. Inom mycket kort tid kommer flera hundra miljoner bönder i Kina att resa sig som en mäktig storm, som en orkan, en kraft så snabb och våldsamt att ingen makt, hur stark den än må vara, förmår att hålla den tillbaka. De kommer att krossa alla bojor som binder dem och storma framåt på vägen till befrielse. De kommer att sopa alla imperialisterna, krigsherrarna, de korrupta ämbetsmännen, lokala tyrannerna och elaka herrskapen i graven. Varje revolutionärt parti och varje revolutionär kamrat kommer att prövas av dem och efter deras beslut godtas eller förkastas. Vi har tre ting att välja på. Ska vi gå i spetsen för och leda dem? Ska vi släpa efter dem, gestikulerande och kritiserande? Eller ska ställa oss i vägen för och bekämpa dem? Varje kines är fri att välja, men händelserna kommer att tvinga er att träffa ert val snabbt.” (Mao: Skrifter i urval, sid 20)

Inom det kinesiska kommunistpartiet florerade en rad olika uppfattningar om taktiken och strategin. Höger och ”vänster”-avvikelser avlöste varandra och olika strider inom partiet utspelades. Det är inte vår avsikt att söka analysera dessa motsättningar. Mao Tse-tung följde den väg som han stakat ut i de två nämnda uppsatserna och det blev ju denna linje som till slut förde fram till revolutionens seger. Dock inte följande en spikrak linje utan med tillämpandet

av en segerrik och fullfjädrad taktik som följde de olika skedena i kampens utveckling.

I Kina kom till följd av landets efterblivna utvecklingsnivå revolutionens huvudstyrkor att utgöras av bönderna, som under ledning av proletariats parti mobiliserades i ett folkkrig enligt mönstret att ”inringa städerna från landsbygden”. I den grundläggande klassanalysen anslöt Mao till Kominterns linje. Samtidigt tillämpade han denna i en ny situation och en ny omgivning. Medan städerna under de revolutionära striderna i kapitalismens kärnländer, ja även i Ryssland, utgjorde kampens viktigaste centra, hänvisades kommunisterna i ett efterblivet, halvkolonialt samhälle som Kina till landsbygden när det gällde att finna en bas för revolutionen.

”I de områden där vi nu arbetar saknas endast industriproletariatet och industribourgeoisin, och vi påträffar ständigt alla de övriga (klasserna, vår anm.). Vår kamptaktik är en taktik som står i förhållande till alla dessa klasser och skikt.” (Mao: Skrifter i urval, sid 40)

Det kinesiska proletariats intressen hade en ställföreträdande talesman - Kommunistiska Partiet.

Socialistiskt världsblock

Partiet härdades i långvarigt krig, ständig väpnad kamp och administration och produktion i de befriade områdena. Kampen fick en ny och större dimension när den japanska fascismen i mitten på trettioalet kastade sig över det splittrade och i inbördeskrig indragna jätteriket Kina.

Under det anti-japanska kriget finslipade och utvecklade kommunisterna ytterligare sin enhetsfronttaktik och flyttade ständigt fram sina positioner.

År 1949 segrade den kinesiska revolutionen. Mao Tse-tung kunde utropa folkrepubliken och förkunna att Kina (bortsett från Taiwan) var nationellt enat. Fyra år tidigare hade imperialismen till en del rasat samman i Andra världskriget, Tyskland och Japan var slagna, men USA hade gått stärkt ur kriget. Huvudsidan för världsproletariatet var dock 1945 att de folkdemokratiska staterna hade dragits undan imperialismen och nu ingick i det socialistiska världsblock som skapats 1945.

När segern var vunnen 1949 sade Mao Tse-tung: ”Armen är en skola. Våra fältarméer på 100 000 man motsvarar flera tusen universitet och läroverk. Vi måste i första hand lita till armén för att skaffa fram våra kadrer.”

Anledningen till detta uttalande var naturligtvis att ett nytt läge inträffat, statsmakten låg nu i händerna på kommunisterna och dessa skulle ställa om sig från militär kamp till kampen för uppbygget av Kina.

De proletära krafterna var relativt fåtaliga och partiets övervägande medlemsantal kom från landsbygden, från bönderna. Hur den nya statsmakten skulle formeras klargjorde Mao Tse-tung sommaren 1949, några månader innan den slutliga segern vunnits, i ett tal: ”Om folkets demokratiska diktatur”. Detta tal trycktes senare och blev något av Kommunistpartiets regeringsdeklaration eller om man så vill program för den nya statsmakten.

Kärnfrågan formulerade Mao Tse-tung i följande:

”För att summera vår erfarenhet och koncentrera den i en enda punkt, så är den: folkets demokratiska diktatur under ledning av arbetarklassen (genom kommunistiska partiet) och baserad på förbundet mellan arbetare och bönder. Denna diktatur måste stå enig som en man med de internationella revolutionära krafterna. Detta är vår formel, vår främsta erfarenhet, vårt huvudprogram.” (Mao: Skrifter i urval, sid 354)

I folkets demokratiska diktatur ingick även den nationella bourgeoisin som en del och det var alltså ett klassamhälle, där flera klasser utvecklade sig jämsides, som upprättades i Kina 1949. Mao sade i den ovan citerade artikeln:

”Den nationella bourgeoisin har i nuvarande skede stor betydelse.... Och vi måste ena oss med den nationella bourgeoisin i gemensam kamp. Vår nuvarande politik går ut på att reglera kapitalismen men inte att förinta den.” (A.a. sid 353)

Vidare sade han: ”Folkets demokratiska diktatur behöver arbetarklassens ledning.” (A.a. sid 352)

Klasskamp i partiet

Vilka oerhörda svårigheter som förestod i det jättelika landet Kina bringas man en föreställning om när följande siffror beaktas. Landet hade cirka 400 000 000 invånare. Proletariatet utgjordes av 3 000 000. Partiet hade ungefär 2 000 000 medlemmar, men huvudparten av dessa utgjordes inte av arbetare, utan av bönder. Visserligen skolade under hårdast tänkbara villkor — den väpnade kampens — men likafullt inte proletärer i annan mening än att de kunde sägas vara skolade i marxismen-leninismens grunder.

Att det kommunistiska partiet i Kina fick fungera som ställföreträdare för proletariatet är en av anledningarna till den hårda partikampen inom partiet. Partiet var den bäst organiserade kraften inom landet och den organiserade ledaren för kampen, därför anslöt sig naturligtvis karriärister, intellektuella representanter för andra klassintressen än arbetarklassen etc. till partiet.

Mao Tse-tung förklarade 1949, att huvudmotsättningen i det kinesiska samhället i och med upprättandet av folkets demokratiska diktatur förändrats så att huvudmotsättningen efter oktober 1949 var ”mellan arbetarklassen och bourgeoisin”. Denna motsättning återspeglades även inom Kinas Kommunistiska Parti.

Kina och kampen för en socialistisk ekonomi

1949 stod kommunisterna som segrare i kampen om vilka som skulle leda Kinas framtid. En av de första uppgifterna blev att genomföra en jordreform så att den mångmiljonhövdade bondemassan fick jord. Detta gjordes genom den anti-feodala jordreformen, vilken innebar att de tidigare godsägarnas jord delades upp mellan bönderna. Men det betydde inte att någon ”jämlighet” infördes på landsbygden, vars befolkning var uppdelad i en grupp rikebönder med större jordinnehav, i medelbönder och fattiga bönder.

I visst avseende gick dock det kinesiska kommunistpartiet utöver den nationella revolutionens ekonomiska ramar. Chou En-lai skriver 1959, i artikeln ”Ett stort årtionde”, vilken ingår i boken ”Tio ärorika år”:

”Men då den stora folkrevolutionen vunnit seger i hela landet år 1949 förvandlade vi genom att konfiskera byråkratkapitalet det byråkratkapitalistiska ägandet till socialistiskt ägande genom hela folket och överskred därigenom på det ekonomiska området ramen för den demokratiska revolutionen.” (Tio ärorika år sid 43)

Denna konfiskation är naturligtvis en avgörande faktor för den industriella äganderätten. Huvuddelen av den industri som 1949 fanns i Kina var ägd av utländska kapitalister, deras fysiska företrädare i Kina var compradorbourgeoisin, eller byråkratkapitalisterna och det var detta ägande som nu förstatlighades genom konfiskation. Men som Chou En-lai påpekar i den förut nämnda artikeln:

”I hela landet fanns endast 3 miljoner industriarbetare, mindre än 0,6 % av befolkningen. Fast det vidsträckta gamla Kina alltid ansågs vara ett jordbruksland, var det tvunget att importera vete, ris och bomull varje år under flera årtionden före befrielsen.”(A.a. sid 31)

Som en förstarangsuppgift ställde partiet målet att bli självförsörjande med jordbruksprodukter och det säger sig självt att detta var enda raka lösningen om revolutionen ville sitta kvar vid segern.

Kampanjer mot borgarna

Men samtidigt med detta blev det en avgörande sak att upprätta sådana förhållanden att en stark socialistisk ordning garanterar en ledande ställning för kommunistiska partiet (arbetarklassens ersättare) i landets ekonomi.

Vi låter än en gång ordet gå till Chou En-lai:

”För att fästa uppmärksamheten på de kapitalistiska elementens olagliga verksamhet genomförde partiet år 1952 massrörelsen ”mot de tre onda” (mot korruption, slöseri och byråkrati) bland de statsanställda och ”mot de fem onda” (mutor, skattesmitning, stöld av statsegendom, bedrägliga statsleveranser och missbruk av statens ekonomiska informationer) bland borgerliga industriidkare och affärsmän.” (A.a. sid 43)

Genom dessa åtgärder sökte man i Kina tränga tillbaka den borgerliga offensiv som gjorde sig bred i landet.

Tre stadier

Men det väldigaste upplandet för borgerligt tänkande fanns naturligtvis bland de hundratals miljoner bönder som ännu inte dragits in i någon socialistisk hushållning. Detta problem attackerades av Mao Tse-tung några år senare. 1955 skrev han sin omtalade artikel ”Till frågan om jordbrukskooperationen”, ur denna citerar vi:

”Den sociala omvandlingens flodvåg på landsbygden, kooperationens flodvåg, har redan nått en del orter och kommer snart att svepa fram över hela landet. Det är en väldig socialistisk revolutionär rörelse som berör en landsbygdsbefolkning på mer än 500 miljoner.” (Mao: Skrifter i urval sid. 357)

Den kommunistiska teorin och praktiken från den världskommunistiska rörelsens erfarenheter räknar med tre stadier, eller tre olika slag av utveckling inom jordbruket.

- Den lägsta socialistiska formen är kooperativ, där de privat ägande bönderna sluter sig samman om vissa maskiner, eventuellt gemensamt arbete, gemensam försäljning etc. I kooperativen ägs jorden fortfarande privat och avkastningen inom kooperativet står i proportion till storleken på ägorna.
- Mellanstadiet i socialistisk utveckling ligger inom jordbruket i kollektivjordbruk. Där äger kollektivet gemensamt jorden. Men i förhållandet till staten och de avnämare som kollektivet har uppträder kollektivisterna som ett stort gemensamt privathushåll.
- Högsta formen för det socialistiska jordbruket ligger i de statligt ägda jordbruken, där det privata ägandet till jorden och produktionsredskapen är upphävt.

Omorganisering av ekonomin

De siffror som Mao redovisar i den tidigare nämnda artikeln säger att det i mitten av femtiotalet fanns en landsbygdsbefolkning på 500.000.000 människor.

En del av dessa var inlemmade i de 3.038 statliga jordbruken, nära 17.000.000 var indragna i

kooperativen, resten d v s antagligen över 450 miljoner bönder var inte organiserade i någon form av socialistisk gemenskap utan drev privatjordbruk. Mao manade till förändring av detta genom en kraftig kampanj för bildandet av kooperativ över hela landet. Inom partiet (den organisation som enligt Mao skulle utgöra arbetarklassens ersättare i utövandet av proletariatets diktatur) kom det till motsättningar när denna linje skulle drivas igenom och för att driva utvecklingen i socialistisk riktning i materiellt avseende tvingades partiet in i nya kampanjer.

”Detta var uppgiften för kampen mot högerelementen och rörelsen för att förbättra stilen i arbetet åren 1957 och 1958.” (Chou En-lai, a.a. sid 45)

1958 genomfördes i Kina ”Det stora språnget”. D v s folkkommunerna. I ett slag genomfördes en väldig omorganisering av den kinesiska ekonomin. Folkkommunerna fungerade såsom avancerade producentkooperativ, vilket var den kinesiska termen för kollektivjordbruk, där jorden och de viktigaste produktionsredskapen blir kollektiv egendom. Vid sidan av detta ägde dock fortfarande varje familj en privat jordlott för egen del. På detta sätt drogs landsbygden in i en lägre form av socialistisk gemenskap. Folkkommunerna utgjorde också en ekonomisk sammanslagning av industri och jordbruksekonomin i många fall.

I vår artikel har vi tidigare gått tillbaka till samlingsverket ”Tio ärorika år”, en samlingsvolym med artiklar av partiets ledande män. Låt oss göra det än en gång. Lin Piao skrev 1958 en artikel kallad ”Framåt under partiets generallinje och Mao Tse-tungs militärvetenskapliga ideologis röda fana”. I denna konstaterar han:

”I kampen mellan socialismens och kapitalismens två vägar har socialismen i grund besegrat kapitalismen på alla områden.” (sid 58)

Frågan är om Lin Piao hade fog för ett så tvärsäkert uttalande. Som vi tidigare sett så var de överväldigande bondemassorna inte inlemmade i någon form av socialistisk produktion före införandet av folkkommunerna och att hundratals miljoner i en handvändning skulle omvändas till socialismen är för otroligt för att vara sant. Detta hade tydligen även Lin Piao uppmärksammat för lite längre fram i artikeln lägger han in några brasklappar. Vi ska då komma ihåg att han talar om armen, samt att armén var den skola från vilken partiet hämtade kader vid befrielsen 1949. Tio år senare säger Lin Piao att han har vissa farhågor:

”Men ett ganska stort antal kamrater saknar ett högt socialistiskt medvetande, fastän de har en viss längtan efter socialismen och önskar se dess frukter. Tänkesättet hos några av dem har ofta stannat på den demokratiska revolutionens nivå, medan den socialistiska revolutionen redan har börjat.” (sid 61)

Vidare konstaterar han:

”Men då den överväldigande majoriteten av officerare och manskap i vår armé kommer från bondebefolkningen är det oundvikligt, att några kamrater vid något tillfälle ser frågorna från småproducenternas tidsbegränsade och partiella synpunkt och inte klart förstår vissa frågor i den socialistiska omvandlingen; det är också oundvikligt, att ett litet antal kamrater påverkas av borgerliga och småborgerliga och då särskilt av välbeställda medelbönders ideologiska inflytande under den socialistiska revolutionens stormar och ansträngningar och intar en otillräckligt fast ståndpunkt. Detta är situationen och om den tillåtes att utvecklas skulle borgerlig ideologi spridas i vår armé.” (A.a. sid 64)

Uppenbart hade bourgeoisins tänkande spridit sig ganska ordentligt inom armén, för ett år efter Lin Piaos analys avskedades den kommunistiske veteranen, fältmarskalken, försvarsministern och överbefälhavaren för Folkets Befrielsearmé, P'eng Teh-huai från samtliga sina poster och uteslöts från partiet på grund av högeravvikelse. Han ersattes av Lin

Piao!

Beroende av utländsk hjälp

Inom jordbruket och armén levde borgerlighet och småborgerlighet uppenbart kvar 1959. Både i fysisk och ideologisk mening. Hur gestaltade sig då den proletära statens utveckling av industrin, den del av ekonomin som skulle utgöra det materiella underlaget för proletariatets diktatur. Enligt Chou En-lai hade stora framgångar nåtts, till en del med utländsk hjälp. Han säger:

När vårt folk firar tioårsjubileet av grundandet av Folkrepubliken Kina måste det särskilt tacka Sovjetunionen, som hjälpte vårt land att uppföra 166 stora anläggningar under den första femårsplanens period. I föl och i år har överenskommelser träffats om hjälp vid 125 anläggningar. Dessutom har Sovjetunionen under de tio åren sänt över 10.800 experter på ekonomins, kulturens och utbildningens områden. Samtidigt går vårt tack till de andra socialistiska länderna, som hjälpte Kina med 68 anläggningar under den första femårsplanen och som senare träffade nya avtal med Kina om hjälp med ytterligare 40 anläggningar och som sänt mer än 1.500 experter att arbeta i Kina. Våra resultat är oskiljaktligt förbundna med denna väldiga hjälp, som givits av folken i broderländerna. Det kinesiska folket ska aldrig glömma deras kärlek och vänskap.” (A.a. sid. 56)

I beaktande av att Kinas industri vid maktövertagandet 1949 var väldigt liten, proletariatet uppgick till 0,6 procent av befolkningen, måste den utländska hjälpen spelat en relativt stor roll i uppbygget av industrin och därmed i fostrandet av proletärer.

När därför Sovjet och de andra östländerna drog tillbaka alla experter och allt sitt understöd till Kina 1960 måste detta ha blivit ett väldigt slag mot industrialiseringen av landet.

Anledningen till hjälpens avbrytande var av politisk karaktär. Kineserna var oense med ryssarna om den politiska generallinjen i kampen för världskommunismen och för världsrevolutionens utvecklande.

Motsättningarna fick sin politiska manifestation i den s.k. Stora polemiken, dvs. i de marxistiska pamfletter Kinas Kommunistiska Parti spred inom den kommunistiska världsrörelsen. Sovjetunionen hade ditintills varit den självklare ledaren inom denna rörelse. Nu gjorde kineserna dem äran stridig och tog upp kampen om det internationella proletariatets sympatier. Striden gällde taktiken och strategin för världskommunismens dagliga och framtida strider.

Den stora polemiken – Kina försvarar marxismen-leninismen

1960 när den Stora polemiken mellan Kinas och Sovjets kommunistiska partier tog sin början utvecklades polemiken mer indirekt. Kineserna kritiserade Jugoslavien som fick agera skottavla för Sovjet, medan ryssarna attackerade Albanien som fick klä skott för Kina.

Till att börja med fördes diskussionen i en kamratlig, hård men saklig ton, efterhand blev tillmälena mer mörkfulla.

Debatten gällde strategin och taktiken för den kommunistiska rörelsen och omspände ett brett fält av frågor.

Jugoslavien dömdes ut av kineserna som ett alltigenom revisionistiskt och reformistiskt land. Under Titos ledning hade den nakna kapitalismen upprättats i Jugoslavien enligt kineserna och de stödde sig på genomgående ekonomiska analyser av Jugoslavien innan de fällde detta

omdöme.

Till försvar av marxismen

Ryssarna hade 1956 tagit all heder och ära av Josef Stalin, dömde ut honom som en diktator och sinnessjuk person, kineserna försvarade i en skrift Stalin och påvisade hans alltigenom marxist-leninistiska hållning i alla väsentliga frågor.

Stödjande sig på marxismen-leninismen avslöjade kineserna ryssarnas revisionism och deras svek mot grundläggande kommunistiska idéer i frågan om staten och revolutionen. I frågan om krig och fred och förhållandet till imperialismen förfäktade kineserna en kommunistisk uppfattning utgående från den marxist-leninistiska skattkammarens bibliotek och från en analys av världens olika styrkeförhållanden, allt gentemot det internationella klassarbetet som ryssarna under Chrusjtjovs ledning hade utvecklat ihop med USA-imperialismen.

Denna fråga fick en viss respons ibland Europas unga intellektuella, eftersom Vietnamkriget i början av 60-talet gav stöd åt den kinesiska uppfattningen att koloniala befrielsekrig var en nödvändighet för att göra slut på imperialistiskt förtryck. Chrusjtjov hade ju samtidigt förklarat att kriget var av ondo, att vietnameserna inte borde gripa till vapen eftersom "en gnista kunde tända en präriebrand", dvs, kriget kunde utvecklas till ett storkrig.

För att göra en kort sammanfattning av den Stora Polemiken, så vann Kina den teoretiska kampen. Detta i den begränsade meningen att alla som aldrig så lite satt sig in i den marxist-leninistiska teorin, begrep att det var kineserna som förfäktade arvet från Marx, Engels, Lenin och Stalin.

Det var kineserna som lade sig vinn om att ur marxistisk synpunkt granska alla de förekommande frågorna och i sina skrifter stödjade sig på citat från klassikerna. Ryssarna grep till smädekampanjer och osakliga påståenden för att dölja sin revisionistiska politik.

Kampen pågick under några år. Kineserna sökte använda några av öst-blockets kommunistiska partiers kongresser, fackliga kongresser inom Världsfederationen etc. för att ge luft åt sina uppfattningar men kampen om den kommunistiska världsrörelsen förlorades helt av kineserna.

Ett enda land ur det socialistiska blocket — Albanien, slog följe med kineserna. Utanför det socialistiska blockets kommunistpartier, i den kapitalistiska världen, var det endast några mindre betydelsefulla partier som gick med kineserna.

Där den Stora Polemiken fick flest anhängare var nog i Europas universitetsstäder, där en begynnande studentvänster hade börjat gruppera sig i universitetet och högskolor.

Men dessa kinesernas anhängare lät inte tala om sig förrän några år senare och då framförallt i samband med — en ny stor omvälvning i Kina — Den stora Proletära Kulturrevolutionen.

"Kulturrevolutionens" slutpunkt: MILITÄRVÄLDE!

Kulturrevolutionen började 1966 och avslutades tre år senare. Till att börja med var det i västerlandet svårt att finna motsättningarnas kärna. Den kinesiska vokabulären och uttrycks sättet lät i högsta grad olik den gängse ortodoxa marxismens och det blev i rent bokstavlig mening kinesiska.

Tonen gick upp i falsett. Ett litet smakprov på stilen och tonen ges i den ledare som skrevs tillsammans av redaktionerna för de båda kinesiska tidningarna "Honqi" och "Renmin Ribao"

och som sedan gavs ut som en broschyr i Sverige under titeln: ”Den socialistiska eller den kapitalistiska vägen?”.

”Den stora proletära kulturrevolutionen har låtit dödklockan ljuda för den handfull partimän i ledande ställning som slagit in på den kapitalistiska vägen. Då de såg slutet komma, formulerade och genomförde den högt uppsatte partiman i ledande ställning som slagit in på den kapitalistiska vägen under desperat kamp en borgerlig reaktionär linje, i samarbete med en annan högt uppsatt partiman i ledande ställning som slagit in på den kapitalistiska vägen.”

Omsider blev det klart att kritiken gällde de båda ledande partimännen Liu Shao-chi och Teng Hsiao-ping.

Det blev också klart att kulturrevolutionen riktade sig mot något så ovanligt i ett land som säger sig vila på den proletära diktaturen, som kommunistpartiet.

Var fanns arbetarna

Alltsedan 1949 hade det i Kina varit ett axiom vad Mao Tse-tung sade i talet ”Om folkets demokratiska diktatur”:

”För att summera vår erfarenhet och koncentrera den i en enda punkt, så är den: folkets demokratiska diktatur under ledning av arbetarklassen (genom kommunistiska partiet) och baserad på förbundet mellan arbetare och bönder.” (Mao: Skrifter i urval, sid. 354).

Denna inställning hade naturligtvis skärpts i den socialistiska utvecklingen. Anledningen till att proletariatets diktatur utövades ”genom partiet” var det kinesiska proletariatets relativa fåtalighet. Arbetarklassen utgjorde 1949 endast 0,6 procent av Kinas befolkning.

Trots att resningen 1966 kallades ”den proletära kulturrevolutionen”, så var det mot proletariatets verktyg, partiet, som stöten sattes in och inte nog med detta. Även fackföreningarna, de i verklig mening proletära organisationerna, upplöstes de facto.

I vilken avsikt? Vem deltog i kulturrevolutionen och varför? Frågorna hopade sig.

Att det verkligen gick till på detta sätt vittnar Kinakännaren nummer ett, Edgar Snow, om.

Men först lite om bakgrunden. Högerkrafterna inom partiet hade uppenbart fört en politik vid sidan av Maos intentioner en längre tid. Mao och hans anhängare gav uttryck för idén om att högerkrafterna var hemfallna åt ekonomism. I praktiken för att de anklagade Mao för att sabotera det industriella uppbygget genom brytningen med ryssarna och den därav uteblivna hjälpen. De ville också ge efter för den välbärgade befolkningen på landsbygden etc.

Mao och hans anhängare var överflyglade inom partiet och vände sig utanför partiet för att få stöd för sin uppfattning. Genom väggtidningar gjorde de sin sak känd och Mao själv författade en väggtidning med uppmaningen ”Bombardera högkvarteret”. Denna paroll från Mao var en direkt uppmaning till revolt mot kommunistiska partiet och mötte genast gensvar vid universiteten och inom andra lättrorliga delar av befolkningen. Kommunistiska Partiets centralkommitté gav i augusti 1966 ut ”De sexton punkterna om den stora proletära kulturrevolutionen” i vilket revolten stöddes.

Partiet i upplösning

I detta cirkulär, vilket tillskrevs Mao Tse-tung, sägs varför kulturrevolutionen igångsatts och mot vem:

”De representanter för borgarklassen som smugit sig in i partiet, regeringen, armén och på kulturens olika områden är ett gäng kontrarevolutionära revisionister. När situationen mognat,

skulle de ha gripit makten och vänt proletariatets diktatur till en borgarklassens diktatur. En del av dem har vi redan genomskådat, andra inte. En del har vi fortfarande förtroende för och fostrar till att bli våra efterträdare. Det finns t ex fortfarande folk av Chrusjtjovtyp innästlade i vår mitt. Partikommittéer på alla nivåer måste noggrant uppmärksamma detta.”

Nu till Snow:

”Mycket har skrivits om de händelser som följde efter beslutet i augusti 1966: upplösningen av partikommittéerna och partibiorganisationer som ungtkommunisterna och fackföreningarna, stängningen av skolor (många hade stängts tidigare) och lössläppandet av miljoner ungdomar som inte tillhörde partiet för att bilda detachment av Röda Gardet och ge sig i kast med att stöta partieliten, den allmänna kampen om makt At nya ledare och de väpnade styrkornas slutliga ingripande.” (Snow: Den långa revolutionen sidan 26)

”Proletariatets organisationer”, främst partiet vilket skulle vara den stora garanten för proletariatets diktatur men också fackföreningsrörelsen upplöstes till förmån för ”massorna”.

Under kulturrevolutionen talades det mycket om ”massorna”, det talades också mycket om nödvändigheten att ”sätta politiken i första rummet”, men vad var den materiella substansen i rörelsen?

Mao Tse-tung och hans anhängare inom partiet hade under en lång tid fått se sina positioner bli allt svagare. Mao Tse-tung gav i samtal med Snow luft åt denna tanke och den senare beskriver läget som så:

”En del viktiga beslut som fattades vid politbyråns möte och partiets ”arbetarkonferenser” förverkligades utan att man rådgjorde med honom. Mao klagade senare över Teng Hisao-ping, centralkommitténs generalsekreterare och medlem av politbyråns ständiga utskott på fem man, på följande sätt:

”Teng Hsiao-ping är döv (lomhörd), men vid mötena brukar han sitta långt borta från mig. Under de sex åren sedan 1959 har han inte rapporterat till mig om sitt arbete. Han litar bara på Peng Chen beträffande sekretariatets arbete.” (Snow: Den långa revolutionen, sid. 89)

Enligt Mao Tse-tung och hans anhängare hade ”ekonomism” och revisionism spridit sig och gjort sig starka inom partiet, ungdomsförbundet och fackföreningarna. I kulturrevolutionen skulle ”massorna” mobiliseras för att återföra revolutionen till den ursprungliga linjen.

Nu när vi känner historien och kan värdera kulturrevolutionens resultat är det klart att de krafter som stödde Mao i hans uppror mot Partiet, fackföreningarna och ungdomsförbundet, var allt annat än Kinas arbetarklass och fattigbönder. Istället var det småborgerligt anarkistiska element med centrum vid högskolor och universitet som blev de mest ivriga anhängarna.

På produktionens område avsatte kulturrevolutionen inga varaktiga resultat — den kinesiska ekonomin råkade i uppenbara svårigheter och kulturrevolutionens långtgående experiment blev snart ett minne blott.

På politikens område skapades ingenting bestående — allt vad kulturrevolutionen representerade är idag i grunden utplånat. I den tidigare citerade artikeln av de kinesiska tidningarna ”Honqi” och ”Renmin Ribao” skrev man:

”Den stora proletära kulturrevolutionen är en ytterst viktig händelse för vårt stora folk. I det strålande ljuset från Mao Tse-tungs tänkande väller ett hav av röda flaggor framåt, massornas hundratals miljoner kämpar och studerar och kritiserar och förkastar bourgeoisin. Mao Tse-tungs tänkande har blivit deras föda, deras vapen och deras kompass.”

Militären vid makten

Mycket snart fick Mao Tse-tung och hans anhängare inse att massorna, d v s det kinesiska folket, inte låter sig nöjas med enbart tänkande och citat som ”föda”. Kulturrevolutionen blev knappt tre år gammal och då var det inte massorna utan militären som fick skapa ordning i landet igen.

Kina var efter 20 år av proletär diktatur framme vid samma politiskt organisatoriska läge som vid befrielsen, d v s armén stod återigen som den bäst organiserade enheten, i armén fanns de ledande kadrerna och armén hade statsmakten i sina händer.

Initiativet och utlösandet av kulturrevolutionen byggde på en idealistisk och metafysisk analys av det kinesiska samhället och den begravdes följaktligen därför att den inte låg i linje med de kinesiska klasskrafterna och deras utveckling.

Intensiv partikamp utan klara linjer

Lin Piao blev 1959 ledare för Kinas försvarsmakt och därmed en mycket betydelsefull person i Kina. Lin Piao var också en av Mao Tse-tungs förtrodda i kampen mot högerkrafterna inom partiet och landet.

För att stärka sina ideologiska positioner inom armén som till en del hade ”påverkats av borgerliga och småborgerliga och då särskilt av välbeställda medelbönders ideologiska inflytande” (Lin Piao) startades i början av 60-talet en kampanj inom armén.

Under Lin Piaos överinseende studerades Mao Tse-tungs idéer. Så småningom sammansattes en rad av ”Citat ur ordförande Maos verk” till en liten behändig bok i fickformat. Alla soldater i armén utrustades med ”Maos lilla röda” och manades studera citaten. I förordet till denna bok hävdar Lin Piao att när Mao Tse-tungs tänkande omfattas av massorna blir det en ”andlig atombomb”.

Som skolningsmaterial avsett att fostra marxist-leninister är citatboken ett monstruöst missfoster. Marxismen-leninismens lära, dess universella giltighet och sanning ligger i dess kritiska väsen, dess analysmetod och dess undersökande system. Citatboken däremot var en samling trossatser.

Hysteri

Citatboken lärde ut marxismen precis på samma sätt som de religiösa lärornas olika prelater och förkunnare framställer religionens uttolkningar, var och en naturligtvis till sin förmån.

Citatboken utgjorde alltså den torftiga beväpning med vilken ”massorna” skulle dra i härad mot bourgeoisin och bege sig ut i kulturrevolutionen. Likheten med religionens lärosatser underströks gång efter annan under kulturrevolutionen, men fick ett av sina mest belysande uttryck i den propagandafilm som kinesiska staten sände ut och som visade en yngre kvinnlig partimedlem hysteriskt gråtande med Maos lilla röda i näven från Partiets kongress 1969.

I denna anda genomfördes också ”kampen mot bourgeoisins agenter inom partiet”.

Det säger sig själv att hysteri och uppjagade utfall inte är den bästa grundvalen för en partikamp. Den linje som motståndarsidan sades stå för fick aldrig komma till tals, de utpekade ”borgerliga elementen” fick inte ens presentera sin linje och därför framstod motståndarna till de vid makten sittande personerna i en mycket diffus dager.

Personkult

Under kulturrevolutionen 1966-69 utvecklades personkulten av Mao Tse-tung språngartat och vid sidan av den store guden växte det upp en mindre — Lin Piao.

Mao hade ansett det nödvändigt i Kina med en viss form av personkult. Förvisso fanns det i Kina en väldig popularitet kring Mao, han hade i spetsen för partiet förmått att ena detta väldiga land. Genom revolutionen 1949 hade betingelserna för kampen mot svält, fattigdom och umbäranden tagit jättekliv framåt. Folk hade fått det bättre i gemen och denna utveckling blev till stor del synonym med Maos politik.

Men kulten kring Mao förstärktes medvetet av honom själv och av Lin Piao i avsikt att spela ut Maos popularitet gentemot hans fiender inom partiet. Detta var inte minst Lin Piaos verk. Själv satt han i en sådan maktposition att han dels kunde följa med i kulturrevolutionens vågsug, dels i kraft av överbefälhavare hade vapenmakten under sin kontroll.

Militarism

1969 var det nödvändigt att blåsa av kulturrevolutionen för att inte störta landet i totalt kaos.

Partiet sammankallade en kongress vid vilken Lin Piao i kraft av den ende med egentliga maktmedel bakom sig stod som segerherre. Kinakännaren Snow (vilken hedrades av den kinesiska staten vid sin död) beskrev Kina såsom helt genomsyrat av militarismens idéer vid slutet av kulturrevolutionen och han skriver:

”I så motto är Kina militariserat — och det är oroande för många som misstror organisering i grupper. Hur den kinesiska armén utnyttjas — ”till att tjäna folket” — är det som gör den fascinerande och unik”. (Snow: Den långa revolutionen sid. 111)

Nu blev inte kinaspecialisten Snow något sanningsvitne inför framtiden, hans profetior om folktjänandet blev knappt ett år gamla.

Lin Piao likvideras

1971 likviderades Lin Piao. Som så många gånger tidigare i kinesisk politik slog beskedet om Lin Piaos störtande ner som en blixtnedslag från en klar himmel.

Några år senare gav Chou En-lai inför partikongressen besked om att Lin Piao ”störtat med ett flygplan över Mongoliet”. Han skulle enligt Chou haft långt framskridna planer på att mörda ordförande Mao och när han ertappades med dessa illasinnade planer hade han tillgripit ett flygplan och flytt mot Sovjetunionen. Planet hade dock störtat innan det nådde sitt mål.

Denna historieber beskrivning förtjänar inget förtroende. Det är som en historia hämtad från någon billig deckare eller äventyrsroman. Det mest troliga är att Lin Piao röjts ur vägen.

Lin Piao stod för en ”vänster”-politik i Kina.

Chou En-lai och andra för en mer pragmatisk centerpolitik. Teng Hsiao-ping och andra för en högerpolitik. (Teng hade ju på sin tid varit Liu Shao-chis närmaste man).

Mao Tse-tung var i början av 70-talet troligen helt ute ur det kinesiska maktspelet. Alla sade sig visserligen följa Maos idéer, men dessa hade närmast kapsejsat i kulturrevolutionen, vars linje den dominerande falangen i början av 1970-talet var i full färd med att begrava.

Dessutom led Mao Tse-tung av sjukdom. Bilder från 1972 när USA:s president Nixon besökte Kina visar klart och tydligt att Mao inte var vid full vigör. Centern och högern röjde Lin Piao

ur vägen. Som vanligt i Kina föregicks detta inte av en öppen partikamp utan kuppades igenom.

Varför bedrivs kampen på detta sätt, är det enbart personstrider som utspelat sig i ledningen för Kinas Kommunistiska Parti?

Anledningen till dessa strider inom det kinesiska kommunistpartiet är sprungna ur det faktum att Kina vid befrielsen 1949 var ett land befolkat av bönder och med en arbetarklass som endast utgjorde 0,6 procent av befolkningen. I detta land fick kommunisterna makten efter långvarig väpnad kamp mot såväl inhemska krigsherrar, imperialisternas lakejer och den japanska imperialismens erövringskrig.

Strax före befrielsen slog Mao fast:

”För att summera vår erfarenhet och koncentrera den i en enda punkt, så är den folkets demokratiska diktatur under ledning av arbetarklassen (genom kommunistiska partiet) och baserad på förbundet mellan arbetare och bönder”. (Mao Skrifter i urval, sid 354)

De klasser och de krafter som ville förändra Kina måste göra detta antingen med väpnad kamp eller genom att erövra partiet.

Anslutningen till partiet blev stor efter segern 1949, naturligtvis sökte sig även anti-kommunisterna in i partiet precis som de forna borgarna och kapitalisterna sökte vinna anhängare för sin sak i partiets ledning.

Detta är anledningen till de hårda striderna inom partiet, detta är anledningen till den kuppbetonade politiken från olika grupperingar och detta var anledningen till att grupperna kring Chou En-lai och Teng Hsiao-ping enade sig om att röja Lin Piao ur vägen.

Borgarklassen vid makten

Kulturrevolutionen blåstes av 1969 med Lin Piao och armén som den enda organiserade kraften i Kina.

Partiet, fackföreningsrörelsen och ungdomsförbundet var krossat såsom ”ekonomistiska” och ”revisionistiska” under kulturrevolutionens tre år av kaos.

1969 kallades det sargade partiet till kongress. En ny partiledning valdes vari saknades den mångårige generalsekreteraren Teng Hsiao-ping och många andra offer för de senaste årens händelser.

Kongressens oomtvistade segrare var Lin Piao. Han krävde och fick in i partiets stadgar att han var Mao Tse-tungs efterträdare.

Något liknande hade aldrig tidigare förekommit inom den världskommunistiska rörelsen och hade ingenting med marxismen-leninismen att göra. Likt kungafamiljerna sökte Mao Tse-tung och Lin Piao att trygga successionsföljden i landet med dekret.

Lin Piao valdes vidare till vice ordförande, han och en hel del andra militärer fick plats i såväl politbyrån som i centralkommittén.

Teng tillbaka

Lin Piao fall kom två år senare. Chou En-lai, ledaren för centergruppen och Teng Hsiao-ping, ledaren för den tidigare högergruppen inom partiet enade sig och røjde Lin Piao ur

vägen.

Under Chou En-lais beskydd gjorde Teng Hsiao-ping come back i partiets ledning vid kongressen 1973. Då hade också en ny förbindelse knutits med president Nixon och USA.

Chou En-lai insjuknade under åren 73-74, mottog utländska besök på sjukhus.

Samtidigt tick Teng Hsiao ping ett allt större svängrum för sina politiska strävanden bl a lanserade han då den utrikespolitiska linjen kallad ”teorin om de tre världarna”.

Kampen inom partiet hade dock inte avstannat utan rasade vidare lika vildsint som förut. Att striden inte på långa vägar var avgjord åskådliggjordes vid kongressen 1973, då vid sidan av de återupprättade högerkrafterna också ledande företrädare för ”vänstern”, de som senare kom att kallas för ”de fyras gäng”, tog plats i centralkommittén.

En rad av förpostfäktningar utkämpades från ömse håll: kampen mot allt utländskt manifesterad i utfall mot Beethoven (!!!), kampen mot gamla filosofer etc.

Av kinatolkarna utomlands gick det inte att bringa reda i de olika utspelen för samtidigt bedrevs en våldsamt kampanj mot den döde Lin Piao vilken pådyvlades alla ruttna egenskaper.

De ”fyras” uppgång och fall

1975 var tiden mogen för de ”fyras gäng” med Maos hustru i spetsen att träda fram på allvar. Teng Hsiao-ping och högerkrafterna trängdes tillbaka och hamnade återigen utanför den egentliga makten.

Vid årsskiftet 1976 avled Chou En-lai, någon månad senare en annan av det gamla gardet, politbyråmedlemmen Kang Sheng. Under sommaren en annan med samma meriter, Chu Teh och i september månad samma år Mao Tse-tung.

Fältet var fritt för den fanatiska vänster som företedde ungefär en liknande linje som den störtade Pol Pot-regimen i Kambodja. Men 1977 störtades ”de fyras gäng”, Maos hustru och ytterligare tre personer som seglat upp under kulturrevolutionen.

En för omvärlden totalt okänd person, Hua Kuo-feng, gjordes till ordförande för partiet. Han hade aldrig tidigare nämnts som en politisk ledare i Kina, aldrig tidigare varit medlem i politbyrån, men benämndes från och med 1977 som ”ordförande Hua” och sades vara personligen utvald av Mao (!!!!).

Hua Kuo-feng var dock bara en galjonsfigur bak vilken den under senare år två gånger ratade Teng Hsiao-ping dolde sig. Endast vid makten några månader visade det sig att Teng helt tagit hand om rodret, ut- och inrikespolitiken drivs efter de intentioner vilka han haft sedan början av sextiotalet, då han och Liu Shao-chi utgjorde partiets höger.

Borgarna vid makten

Den springande punkten i de strider som rasat inom det kinesiska kommunistpartiet har varit vilken politisk-ekonomisk linje som ska segra i uppbygget av industri och jordbruk.

Som segrare efter en tjugo år lång strid står nu den kinesiska nationella bourgeoisin ensam vid makten.

Centrister, ultra”vänster”, militarister och idealister är döda eller utrensade. Kvar sitter den pragmatiska borgaren Teng Hsiao-ping.

Helt naturligt söker den borgerliga ledningen i Kina att dölja alla sina mått och steg med

ständiga hänvisningar till Mao Tse-tung, detta i full vetskap om att genomförandet därav underlättas. Vid lämplig tidpunkt kommer de dock att leverera sin kritik även av Mao.

Öppet har det av den nya ledningen bekräftats att de eftersträvar ”en jugoslavisk modell” i uppbygget av industrin och jordbruket. I avsikt att främja en sådan utveckling har också en mängd kontrakt tecknats med de stora imperialistiska länderna om etablering av industriföretag i Kina.

USA, Frankrike och Japan har långt framskridna planer på att etablera imperialistiska företag i Kina och ägandet ska baseras på hälftenägarskap mellan imperialistföretagen och kinesiska staten.

Vad jublar Gnistan åt?

Det kinesiska partiets svenska ekon har glädjestrålade redogjort för utvecklingen.

Vintern 1979 rapporterar tidningen Gnistan om den kapitalistiska utvecklingen i Kina och man inleder med följande klasslösa tirad:

”Det har Kinas kommunistiska partis centralkommitté fastslagit vid ett plenarsammanträde som i Kina betraktas som en vändpunkt för den framtida utvecklingen i landet.”

I vilken riktning denna ”utveckling” går kan dock inte Gnistan ge besked om. Istället fortsätter man fåraktigt att beteckna kapitalismens frammarsch och socialismens reträtt i Kina som en framgång för det kinesiska folket.

Låt se vilka förändringar som har planerats:

”En av de största bristerna är att Kinas ekonomi styrs alltför centraliserat.” (Gnistan 1/79)

I klartext: större utrymme ska ges åt företagsledningarna och åt jordbrukarnas mindre enheter, vinsten ska motivera till en ökad produktion. Eftergifter i profitens tjänst och till den ändan:

”Centralkommittén föreslår att Kinas regering ska sänka marknadspriserna på produkter som är viktiga för jordbruket, t ex jordbruksmaskiner, konstgödsel och bekämpningsmedel.” (Gnistan 1/79)

Men minskade utgifter är inte nog för att tillgodose de kapitalistiska intressena inom jordbruket utan de vill ha ökade inkomster också. Därför beslutade centralkommittén också:

”För att minska skillnaden i de statliga inköpspriserna mellan jordbruks- och industriprodukter vill centralkommittén att regeringen höjer inköpspriset på en rad jordbruksprodukter som spannmål, bomull, matolja och socker”. (Gnistan 1/79)

Prishöjningar

Kina har ända sedan 1949 haft stora problem att brottas med när det gäller produktionen och jordbruket.

De kinesiska kommunisterna fick överta ett härjat, fattigt land, ett land där hungersnöd och elände varit daglig gäst i de fattiga hemmen.

Men efter 1949 har svälten utrotats, alla har kunnat äta sig mätta trots att inget överskott har rått. Tidvis har det varit knappt med vissa varor och för att trygga allas rätt till mat och förnödenheter har ransonering införts. Hela tiden har dock priserna hållits på en låg och konstant nivå.

Prishöjningar har varit en sällsynt gäst i det kinesiska samhället. Men när den nationella bourgeoisin har tagit makten blir det naturligtvis en snabb förändring och de beslut som ovan

refererats för jordbruksproduktionen ska naturligtvis betalas någonstans ifrån.

De som ska betala blir precis som i de övriga av borgarna behärskade länderna — konsumenterna, i huvudsak proletariatet. De senare får ju inga billigare inköp av staten, inte heller ökade priser.

Gnistans refererande av denna senare händelse blir till förvillelse lik en socialdemokratisk eller borgerlig regering i Sverige när man skriver:

”Matpriserna för konsumenterna ska hållas konstanta så långt som det är möjligt. Om det skulle bli nödvändigt att höja priset på någon vara ska konsumenternas levnadsstandard garanteras genom statliga bidrag som kompenserar höjningen.” (Gnistan 1/79).

I Kina behärskar för närvarande den nationella bourgeoisin statsmakten, makten inom armen och makten i det kinesiska kommunistpartiet. Hela det gamla gardet från befrielsen 1949 är antingen borta eller utrensat. Kulturrevolutionens frukter är obefintliga idag, likaså den stora polemiken från början av sextiotalet.

Inrikes förs en rent borgerlig politik. Utrikespolitiskt har alla ståndpunktstaganden som kan betecknas som proletär internationalism ersatt med den borgerliga utrikespolitik som togförs under beteckningen ”Teorin om de tre världarna”.

Isolerade från alla progressiva krafter

Under sextiotalet hade Kina och det kinesiska kommunistpartiet en stor good-will bland världens revolutionära krafter och speciellt i de undertryckta länderna i Asien, Afrika och Latinamerika. Lin Piaos skrift ”Leve segern i folkkriget” var ett uttalat stöd för undertryckta och koloniala folk i kampen mot imperialism och nykolonialism.

Bl a tog Kina i motsats till Sovjetunionen klar ställning för Vietnams kämpande folk när de började sitt befrielsekrig mot USA-imperialismen.

Under kulturrevolutionen blev de utrikespolitiska utspelen naturligtvis trängda i bakgrunden av den inhemska utvecklingen, men i stort sett följdes den tidigare linjen även om den nu också kunde uppvisa vissa ultra”vänster”-drag.

När Lin Piao rövades ur vägen 1971, gjorde Teng Hsiao-ping sin första come-back. Då började också en annan utrikespolitisk linje att skönjas, kontakter togs med USA-imperialismen, hemliga kontakter med Kissinger, vilka följdes av officiella, allt för att möjliggöra Nixons besök i Kina. Allt preludier för att närma sig USA politiskt.

I sig själv är naturligtvis inte förbindelser mellan länder av olika system någonting som strider mot den kommunistiska uppfattningen, men i fallet Kina-USA omvittnas från vietnamesisk sida att USA:s erkännande av Kina föregicks av att Kina helt och fullt sålde ut den proletära internationalismen för att istället ersätta denna med borgerligt schackrande.

Sålde Vietnam åt USA

Den kinesiska parti- och statsledningen hade vid samtal med de vietnamesiska motsvarigheterna uppmanat de senare att inte söka befria södra delen av landet. Den karaktär som kinesisk politik senare öppet antagit gör att det finns goda skäl för alla ärliga antiimperialister att sätta tilltro till det påståendet.

Vietnameserna avvisade Kinas försök till inblandning i Vietnams befrielsekrig och förklarade att deras land var ett och odelbart. En hel värld stödde vietnamesernas kamp.

Men inte kineserna. Kinas kommunistiska parti förklarade av allt att döma för USA vid Nixons besök i landet, att de inte ämnade protestera eller vidtaga några åtgärder för Vietnams skull och de lämnade USA-imperialismen fria händer.

Efter Nixons besök i Kina startade USA-imperialisterna den 19 december 1972 ett urskiljningslöst, barbariskt utrotningskrig genom bombningarna av Hanoi. Detta väckte en hel världs fasa och bestörtning. Andra världskrigets grymma händelser distanserades klart i cynism.

Vietnameserna stod emot. De segrade. Men Kinas förräderi mot den proletära internationalismen belönades ändå av USA-imperialismen med erkännandet av Kina, inträde i FN för Kina, etablering av USA-industri i Kina.

Kina och Chile

När fascisterna med USA-imperialisternas hjälp störtade den lagliga regeringen i Chile 1973 blev tusentals chilenska arbetare och patrioter mördade och tillfångatagna. Tusentals andra blev fredlösa i sitt eget land. Just vid militärkuppens genomförande sökte många rädda sig genom att ta sig in på främmande länders ambassader.

Vice ordförande i CUT, den chilenska landsorganisationen, sökte liksom en del andra progressiva människor få politisk asyl på den kinesiska ambassaden. Alla avvisades och nekades hjälp. Då ska det i detta sammanhang understrykas att ett flertal kapitalistiska länders ambassader, bl a den svenska, ställde sig positiva till de antifascistiska bönerna om hjälp i en svår situation och räddade därigenom många människor från en säker död.

Bland de människor runt om i världen som ändå ville se den kinesiska utrikespolitiken visavi Vietnam och Chile som enstaka fel, eller en linje betingad av taktiska hänsyn räknades de här två fallen som en enstaka händelse eller som tillfälligheter. Men den kinesiska linjen fortsatte på den inslagna vägen. I Angola gjorde Kina gemensam sak med CIA-USA och stödde indirekt de båda imperialistinspireerade "befrielseorganisationerna" gentemot MPLA.

I Portugal fördes en ren kapitulationslinje från Kinas sida och när den öppna fascismen i Spanien fick dra sig tillbaka predikade Kina återigen en nederlagets och klassarbetets linje.

En verklig linje hade den kinesiska utrikespolitiken antagit i och med att Teng Hsiao-ping 1974 på FN:s råvaru- och utvecklingskonferens presenterade teorin om "de tre världarna".

När denna "teori" presenterades påstod Teng och det kinesiska partiet att det var "Maos teorier". Det har dock ingenstans kunnat stå att finna i Maos produktion och några andra bevis för att Mao ligger bakom "teorierna" än just påståenden har aldrig presenterats.

1974 när "teorin" presenterades som en helgjuten och sammanhängande linje var Mao Tse-tung uppenbart borta från händelsernas centrum. Han var märkt av sjukdom och ständiga personbyten i hans närhet var årligt förekommande.

Mao Tse-tung satt som en galjonsfigur, Lin Piao hade gömt sig bakom en ridå av Maobeundran, likaså "de fyras gäng", Chou En-Lai likadant och naturligtvis också Teng Hsiao-ping.

Varje mått och steg från den kinesiska statsledningen ända sedan 1949 har sagts vara sanktionerat av Mao eller belyst av hans tänkande och så kommer det förvisso att vara ännu en tid, även efter hans död.

"Teorin om de tre världarna" är en rakt igenom klasslös riktlinje för den kinesiska

utrikespolitiken. Denna "teori" räknar inte med något socialistiskt block i världen, den gör ingen åtskillnad på länder med en socialistisk statsledning och politik och reaktionärt ledda länder som t ex dagens Zaire, eller fascismens diktaturländer i Sydamerika. Alla räknas de till samma grupp i "trevärldsteorin".

Vidare görs det skillnad mellan imperialismens länder. Så räknas t ex dagens Västtyskland till de länder som kan tänkas vara för en progressiv politik och göra gemensam sak med socialistiska länder gentemot en tredje faktor — supermakterna.

Supermakterna slutligen sägs omfatta USA och Sovjetunionen men de facto blir det i kinesisk tappning samarbete med USA (som gör anspråk på att godkännas som en asiatisk makt i och med att landet lagt ett område lika stort som USA, till ytan, under sig i Asien, nämligen övärlden i Mikronesien). Som världens fiende nummer ett återstår Sovjetunionen.

Under sken av att utveckla "trevärldsteorin" knyter Kina förbund med världens mest reaktionära regeringar. Endast några veckor före de stora resningarna mot shahen i Iran gjorde Kinas ledare Hua Kuo-feng en propagandaresa i landet och hyllade på det mest servila sätt arbetarmördaren på påfågelstronen.

Kina isolerat från progressiva

Kina har haft framgång med sina närmanden till världsreaktionens läger, men samtidigt har denna politik fjärrmat Kina från alla progressiva strömningar i världen.

Med Vietnam har Kina till och med kommit på krigsfot.

Albanien har avslöjat Kina och den kinesiska parti- och statsledningen som en grupp vilken eftersträvar stormaktshegemoni i världen och som använder "trevärldsteorin" som en täckmantel för sina reaktionära strävanden.

I Afrika har Kinas sympatisörer krympt ihop till ett minimum bland de progressiva staterna.

I Latinamerika har Kina genom sin politik kommit i konflikt med Cuba och alla socialistiska strävanden i världsdelen på grund av sin fraternisering med militärdiktaturerna och fascismen. Kina är idag isolerat från kontakter med alla progressiva rörelser och länder, anledningen är dess praktiska tillämpning av "trevärldsteorin" och dess stormaktspolitik.

I Kina härskar en nationellt inskränkt utrikespolitik som är i total avsaknad av proletära principer. Det är den köpsläende nationella bourgeoisins utrikespolitik som är och har varit förhärskande under flera år.

I Europa uppstod under senare hälften av 60-talet en rörelse vid nästan varenda universitet och högskola i de kapitalistiska länderna.

Studentvänsterns förvandling:

Från ifrågasättare av auktoriteter till viljelösa megafoner

Anledningen till den snabba tillväxten av studentrörelsen var den av monopolkapitalismen igångsatta utbildningsexplosionen. Väl komna till universiteten blev många studenter varse att den igångsatta massutbildningen av akademiker var avsedd att ge monopolkapitalisterna och staten ett överskott av utbildad arbetskraft att välja och vraka bland.

Osäkerhet och rotlöshet gjorde att studenterna, lätttröliga som de är, började ifrågasätta, dels sina egna framtidsmöjligheter, dels världens uppdelning i rika och fattiga länder.

Inspiration från Kina

En viss renässans för marxismen uppstod bland de bildade skikten, likaså ett internationellt engagemang. För huvudparten av studenterna var det en ny värld som öppnade sig, komna som de i allmänhet var från borgerlighet, småborgerlighet och mellanskikt.

I Västtyskland, Frankrike, Italien, ja, i varje kapitalistiskt land, även i Sverige vände sig studentrörelsen redan från början mot de revisionistiska partierna som betraktades som förstenade, anpassade till den parlamentariska kampen och föga revolutionära.

Kulturrevolutionen i Kina med allt vad den innebar verkade däremot som ett flugpapper på studentrörelsen och lyckades i större eller mindre utsträckning appellera till den mer anarkistiska sidan i studentrörelsen.

I stor utsträckning kom studenterna från andra klasser än proletariatet.

Därför fick kulturrevolutionen, som förutom att den riktade sig mot partiet och fackföreningarna i Kina, ytterligare en dimension i den västeuropeiska studentrörelsens ögon i det att den genomfördes av bönder och studenter gentemot statsapparaten, partiet, fackföreningarna etc.

Vid denna tid var det också en allmänt erkänd uppfattning att Kina till skillnad från Sovjet helhjärtat stod på det kämpande vietnamesiska folkets sida i kampen mot USA-imperialismen och detta gav ytterligare kraft åt en uppslutning från studentrörelsen i Europa för kulturrevolutionen.

Villiga megafoner

En rad av sk marxist-leninistiska partier och organisationer växte upp i det kapitalistiska Europa. Samtliga var små, förankringen var dålig och snart stod i så gott som varje land olika grupper mot varandra.

De partier som vuxit upp i slutet av sextioalet splittrades och utvecklades åt olika håll. Kvar in på sjuttioalet fanns små sk marxist-leninistiska prokinesiska sekter, vars handlingar och propaganda visserligen var anti-monopolistisk i de fall då inte den kinesiska utrikespolitiken krävde annat, men i övrigt fick politiken alltmer av fantasteri över sig.

En deciderad uppslutning kring militära upprustningar antingen det gällde Frankrike, Västtyskland eller Sverige gjorde att de prokinesiska partierna krympte i takt med att nationalism och chauvinism blev det centrala i förkunnelsen.

De spanska och portugisiska varianterna av prokineseri fick i viktiga vändningar i sina respektive länders frigörelse från fascismen tillfälle att ordentligt avslöja sina monstruösa tankemissfoster och reaktionära uppsåt. Båda gick emot den proletära rörelsen och slöt upp kring den nationella bourgeoisins program.

De små sekter i Europa som för närvarande företräder och propagerar den sk "trevärldsteorin" ser ut att vara offer för den grymhet som endast ödets ironi kan utveckla: de började under sextioalet som kapitalistsamhällets kritiker och som kritiker av det disciplinerade kommunistidealet, med en utpräglad misstro mot auktoriteter (grundlagd i det borgerliga hemmet).

Men de har slutat som auktoritetsbundna viljelösa fän. De följde Lin Piaos ord som lag tills slutet nalkades, de var villiga megafoner för "de fyras gäng" för att idag lika ivrigt trumpeta ut den senaste sanningen förmedlad av Teng Hsiao-ping.

Med den nationella bourgeoisins maktövertagande i Kina har deras europeiska ekon antagit en rakt igenom borgerlig syn på tingen i de egna länderna likaväl som på Kina.

Raderar ut sig själva

I vårt land gör t.ex. den framstående sinologen Jan Myrdal gemensam sak med moderatledaren Gösta Bohman i de flesta frågor. På samma sätt som han under kommunistisk täckmantel utdelar sitt stöd åt Kinas borgare.

I den TV-serie som Jan Myrdal, med såväl den borgerliga svenska radioledningens som med den kinesiska statsmaktens godkännande, producerat och sänt i svensk TV vintern 1979, propageras att Kinas framtid ligger i händerna på ”de gamla hundra namnen”, Myrdal hävdar att det är den kinesiska lantbefolkningen som kommer att trygga socialismens framtid i Kina.

Att detta inte kan vara en kommunistisk uppfattning utgår vi från att de läsare som är något bekanta med marxismen-leninismen begriper.

Proletariatets diktatur kan näppeligen utövas och ledas av en bondebefolkning som sedan urminnes tider brukat jorden och vankat bak korumpan. ”Lantlivets förlöande inverkan” bedömde Lenin som en av anledningarna till böndernas politiska efterblivenhet när det gällde kampen för socialismen.

Myrdal gör istället detta till en dygd och påminner i detta avseende mycket om reaktionären Sven Hedin, vilken i jordbrukarungdomen såg Sveriges framtid, bland annat därför att denna kunde rida spärr gentemot det framväxande proletariatet, vilket för alla konservativa borgare representerar fienden, osäkerheten och revolutionen.

Men Kinas europeiska ekon är betydelselösa. Den enda uppgift de har är att dra sökande människor från revolutionära handlingar och ståndpunkter, att utgöra bourgeoisins vänsterflygel i avsikt att misstänkliggöra kommunismen.

I det avseendet har de misslyckats över hela Europa. De är på väg att radera ut sig själva, och Teng Hsiao-ping och kompani får förlita sig på de öppna borgarna istället, vilket de också gör i allt större utsträckning.

Massornas roll har varit eftertruppens

”Massorna” och ”masspolitiken” har varit ofta använda ord när det gäller att förklara kinesisk politik. Ett ofta använt citat från Mao Tse-tung lyder:

”För att förbinda sig med massorna måste man handla i överensstämmelse med massornas behov och önskningar”. (Citatboken sid. 113)

Ungefär samma vändningar håller sig också övriga kinesiska partiledare med. Låt oss göra en liten botanisering i samlingsverket ”Tio ärorika år”.

”Utveckla en välorganiserad massrörelse i stor skala” Chou En-lai (sid. 55).

”Vi måste hysa ett fast förtroende till massornas majoritet.” Lin Piao (sid. 73)

”I vårt land spelar massrörelserna sin roll i alla faser av den socialistiska revolutionen och uppbyggnaden.” Teng Hsiao-ping (sid. 80)

”Partiet har troget genomfört masslinjen på alla områden.” Soong Ching-ling (sid. 92)

”...inbjöd massrörelse kommer att gå framåt...”. Ko Ching-shih (sid. 184)

”...inbjöd ständigt massorna till insyn...”. Teng Tse-hui (sid. 284)

”Vetenskapsmännen måste ta massornas ståndpunkt på allvar och tjäna massorna med hela sin själ.” Nieh Jung-chen (sid. 299)

”...folkets breda massor anklagar dem som gjort sig skyldiga till kontrarevolutionära brott.” Lo Jui-ching (sid. 322)

I det mångbesjunga uttalande som Kinas Kommunistiska Partis centralkommitté gjorde i augusti 1966, som en bekräftelse på att den stödde kulturrevolutionen sägs:

”Massorna av arbetare, bönder, soldater, revolutionära intellektuella och revolutionära kadrer bildar huvudstyrkan i denna stora kulturrevolution.”

Försöket med kulturrevolutionen präglades i hög grad av ett idealistiskt tänkande och ändade i kaos, där arbetarklassens fackföreningar slogs sönder, samt partiets och ungdomsförbundets lokalorganisationer upplöstes, allt enligt kinakännaren Snows bok, ”Den långa revolutionen”.

Ingen frågar ”massorna”

Igångsättandet av ”massorna” på idealistisk grundval skapade anarki och 1969 tvingades militären, fortfarande enligt Snow, sätta stopp för kulturrevolutionen.

Militären tog hand om partiets ledning (i stadgarna infördes att överbefälhavaren skulle efterträda Mao), produktionen organiserades enligt militärt mönster.

Lin Piao störtades, utan att ”massorna” rört ett finger, dock inkallades ”massorna” i efterhand för att kritisera Maos efterträdare.

Teng Hsiao-ping fick en framträdande roll i kinesisk politik och avsattes igen, fortfarande utan att ”massorna” rört ett finger. Men i efterhand fick han vederbörlig kritik.

”De fyras gäng” fick statsmakten i sina händer och störtades, den vanliga ”massrörelsen” kom i efterhand med en nedgörande kritik.

Den ledning av partiet som för tillfället har suttit vid statsmakten har alltid tolkat ”massornas” bevågenhet till sin förmån och kinakännare från olika håll, såsom Snow och Myrdal har alltid också hållit sig ajour med vad som varit för tillfället gångbart i Kina. Alla de olika vändningarna, även då de gått stick i stäv med tidigare uppfattningar har framställts som en vidareutveckling av Maos tankar och ett resultat av ”masslinjen”. Detta är uppenbart osant.

De sanningar som kinakännarna för några år sedan satte på pränt är idag reviderade.

Av Kinas politik på 60-talet har inte lämnats kvar sten på sten, den är i grunden raserad och den är raserad på grundval av de inre förändringarna i Kina.

Och i dessa förändringar har massorna inte spelat någon annan roll än eftertruppens.

Ingen öppen partistrid

De politiska förändringarna har till sin huvuddel ägt rum inom partitoppen där olika grupperingar genom en kupppolitik har manövrerat ut varandra.

Det kinesiska partiet har inte heller fört en öppen partistrid där massorna haft möjligheter att orientera sig politiskt. Det har inte varit möjligt att genom åsiktsbrytning avgöra vilka politiska riktningar som står mot varandra och vad stridsfrågorna gäller.

Falsettonerna hos segraren har dikterat historieskrivningen. Det är i denna värld av politiska dimridåer och politiska förvrängningar som den nationella bourgeoisin har erövrat det

kinesiska kommunistpartiet och statsmakten.

Den politik som den nationella bourgeoisin idag är på väg att införa i Kina, frisläppandet av kapitalistiska tendenser inom jordbruket och industrin, insläppandet av imperialistiska företag i Kina (vilka naturligtvis i Kina precis som i andra länder är på jakt efter maximalprofiter) kommer att skärpa klassmotsättningarna i landet.

De kinesiska massorna kommer givetvis att sättas i rörelse, men då inte på det sätt som dagens ledare önskar — som en eftertrupp till borgarna — utan som en förtrupp för en verklig masskamp för att återerövra socialismen.

Ett ljust perspektiv för revolutionärerna

Kapitalismen har haft ungefär 200 år på sig för sitt segertåg över världen. Överallt har den genomsyrat samhällena med sin penningstämpel och överallt ljuder dess krassa paroll ”Kontant betalning”. Denna paroll har blivit vägledande för allt samhällsliv.

Trots de väldiga rikedomar som skapats av kapitalismen, trots dess förbilligande av varor har världens fattiga aldrig varit så många, aldrig har så många svultit och gått under i brist på föda, som då den civiliserade kapitalismen dragit fram. Motsättningarna skärps.

Den vetenskapliga socialismen har existerat i blott något mer än hundra år.

Trots sin ungdom har den blivit en världsomspännande rörelse. Alla raser, alla folk och alla länder har kommit i kontakt med Kommunistiska manifestets stolta paroll: ”Proletärer i alla länder förena Er”. Den revolutionära marxismen har tänt miljoner sinnen till en brinnande kamplåga, väglett miljonmassorna i kampen för ett rättvisare och ljusare samhällssystem.

Reaktionärer och förtyckare har mördat och torterat företrädarna för den vetenskapliga socialismen, de har jagats ut ur sina hemländer, skilts från sina familjer och kapitalismen har triumferat, men blott tillfälligt. Åter och återigen har arbetare samlat sig till organiserad kamp och tagit upp striden på nytt igen.

Enorma storverk

Trots att kapitalismen och den med den förbundna arbetarrörelsen endast funnits i ett kort, ja oerhört kort, historiskt skede, har enorma storverk åstadkommit.

1917 genomfördes den första verkligt befästa arbetarrepubliken. I Ryssland störtades tsarhärskardömet och arbetarmassorna i förbund med de fattiga bönderna på landsbygden införde proletariats diktatur och började bygga socialismen. Den världskapitalistiska kedjan hade brustit vid sin svagaste länk.

Sovjetunionen uppstod på det världskrigs ruiner som imperialismen åstadkommit.

I det andra världskriget rycktes ytterligare en stor bit undan den kapitalistiska världen. 1949 segrade kommunisterna stödda av Kinas bondemassor i det väldiga landet i öster. Vietnam, Laos, Kambodja i Asien, Angola, Mosambique och Guinea-Bissau, Cuba i Latinamerika är några avgörande delar av världen som ytterligare försvagat världskapitalismen.

Klasskampen fortsätter

En seger för socialismen i ett land är ett historiskt steg av största betydelse, men det är inte en seger vunnen en gång för alla, utan klasskampen fortsätter. Lenin har angett detta med

följande beskrivning:

”Övergången från kapitalism till kommunism omfattar en hel historisk epok. Så länge denna inte är avslutad, bevarar exploatörerna oundvikligen hoppet om en restaurering, och detta hopp förvandlas till restaureringsförsök. Och efter det första allvarliga nederlaget kastar sig de störtade utsugarna, som inte väntat att bli störtade, inte trott därpå och inte ens kunnat föreställa sig detta, med tioudubblad energi, med rasande lidelse, med hundrafalt stegrat hat in i kampen för att återvinna det förlorade 'paradiset', för sina familjer, som levat så skönt och som det 'simpel packet' nu dömt till ruin och elände (eller till 'simpelt' arbete). Och i de kapitalistiska utsugarnas spår följer småbourgeoisins breda massa...” (Valda Verk 2:2 sid 56)

Lenin utvecklar det socialistiska uppbyggets svårigheter ytterligare när han framhåller:

”Att avskaffa klasserna innebär inte bara att jaga bort godsägare och kapitalister — det har vi gjort tämligen lätt — det innebär även att avskaffa de små varuproducenterna, och dem kan man inte jaga bort, dem kan man inte undertrycka, med dem måste man sänjas, dem kan (och måste) man omdana och uppfostra på nytt endast genom ett mycket långvarigt, långsamt och försiktigt organisatoriskt arbete. De omger proletariatet från alla håll med ett småborgerligt element, genomtränger det därmed, demoraliserar det därmed, framkallar ständigt och jämt bland proletariatet recidiv till småborgerlig karaktärlöshet, söndring, individualism, omslag från entusiasm till modlöshet. Det behövs den strängaste centralisation och disciplin inom proletariatets politiska parti för att motstå detta, för att riktigt, framgångsrikt och segerrikt genomföra proletariatets organisatoriska roll (och det är dess huvudroll). Proletariatets diktatur är en hårdnackad kamp, blodig och oblodig, våldsam och fredlig, militär och ekonomisk, pedagogisk och administrativ, mot det gamla samhällets krafter och traditioner. Makten i miljoners och tiotals miljoners vanor är den mest fruktansvärda makt.” (Lenin: Valda Verk 2:2 sid, 380-81)

Med dessa väldiga svårigheter hade man att brottas först i Sovjetunionen, senare i Kina. Mångdubbelt svårare var naturligtvis att bemästra ständiga restaureringsförsök i sådana länder där huvudmassan av folket utgjordes av bönder.

Böndernas politiska horisont begränsas av bondens efterblivenhet, bundenheten till jordlotten, fördomsfullheten och det gamla samhällets vanor. Endast i förbund med och ledda av det moderna samhällets framskridna klass — proletärerna — kan bönderna delta i kampen för socialismen, för ett nytt samhälle.

Revisionism i Sovjet och Kina

Revisionismen har smugit sig in och senare tagit överhanden både i Sovjet och Kina.

I Sovjet gjorde sig den borgerliga restaureringen bred genast efter Stalins död, i mitten av femtiotalet. Inom ekonomin ökades klyftorna mellan de högst och de sämst betalda. Arbetarklassen släpade efter de intellektuella, byråkraterna etc. Profiten gjordes till ledstjärna för produktionen och den centrala planhushållningen luckrades upp.

Den verkliga knäcken för den ryska revisionismen utdelades när Kinas kommunistiska parti i början av 60-talet igångsatte den ”Stora polemiken” mot Sovjetunionens Kommunistiska Parti. I fråga efter fråga gjorde den teoretiska kritiken smulor av revisionismen.

För oss svenska kommunister är det idag lätt att se riktigheten i kinesernas argumentation i den ryska spegeln i Sverige, VPK+APK. Dessa partier har ju i den ena frågan efter den andra reviderat marxismen-leninismens principiella ståndpunkter till förfång för en rakt igenom borgerlig linje. Det gäller sådana väsentliga frågor som: inställningen till socialdemokratin (där de helt kryper i stoftet för den reformistiska klassamarbetspolitiken), frågan om staten

(som enligt den marxistiska teorin är ett förtryckarorgan men, som i revisionisternas ögon har tappat denna funktion och kan användas för en övergång till socialismen genom parlamentarisismen), frågan om proletariats diktatur (som alls inte är nödvändig för socialismens bygge enligt revisionisterna). Listan på de moderna revideringarna skulle kunna göras betydligt längre.

Denna revisionistiska generallinje för viktiga politiska frågor är gemensam för alla de revisionistiska länderna och har sitt centrum i Moskva.

Från ideal till fetisch

Nederlaget för den socialistiska utvecklingen i Sovjetunionen skapade naturligtvis missmod och misströstan hos många kommunister världen över. Äldre kommunister drevs till passivitet och liknöjdhet. Andra väcktes av den kinesiska ståndpunkten till ett nytt hopp och förväntade sig en upprykning av den internationella kommunistiska rörelsen.

Därför blev intet. Revisionismen hade i de framskridna kapitalistiska länderna rotat sig djupt och blivit den förhärskande teoretiska och ideologiska riktningen.

Många av dem som anslöt sig till den kinesiska ståndpunkten under sextiotalet har idag blivit skeptiska mot Kinas utveckling, historien upprepar sig, misströstan följer i spåren på bourgeoisins maktövertagande i Kina.

För den internationella kommunistiska rörelsen har olika internationella segrarmakter blivit en förebild och ett ideal. Det internationella proletariats har naturligtvis haft all anledning att glädjas över socialismens segrar, det har varit en del av världsrevolutionen.

Men ofta har de internationella förebilderna — främst då Sovjet och Kina — blivit så kanoniserade och kommit att utgöra något av en fetisch för partimedlemmar i Europa och i andra världsdelar. Detta i sin tur har då reducerat hela partier till direkta kopieringsapparater åt Moskva respektive Peking.

Den infantila syn som ryssarna har på den europeiska socialdemokratin upprepas av moskvaeftersägarna i länder där socialdemokratin i ögonen på alla progressiva människor är totalt avslöjad. Revisionisterna har naturligtvis svårt att vinna sympatisörer för en sådan linje. Kinaeftersägarna har under senare år gjort fåfänga försök att få Pinochetjuntan i Chile att framstå som progressiv eller att få svenska progressiva människor att stödja CIA:s handlande i Angola.

Helt okritiskt har revisionisterna i Moskva eller borgarna i Peking fått sina påståenden upprepade i Sverige och andra europeiska länder genom sina sympatisörer där.

Tillfälliga bakslag

”Marx’ lära är allsmäktig därför att den är sann”. (Lenin). Och det är naturligtvis riktigt, men då måste marxismen-leninismen användas på ett korrekt sätt.

Huvudsidan i den revolutionära läran är att den utifrån en materialistisk ståndpunkt kritiserar och granskar allt mänskligt handlande, utgår från vilken klass’ intressen som dikterar varje handling och tar arbetarklassen och de förtrycktas parti i klasskampen.

Utifrån en sådan granskning, med marxismen-leninismens urkunder som lärosatser, måste de tillfälliga bakslagen i Sovjet och Kina förklaras. Vi skriver tillfälliga därför att de nya härskarna i Moskva och Peking kommer inte att sitta kvar under någon längre tid, i ett

historiskt perspektiv.

Där det finns klasser finns det också klasskamp. Klasskampen bryter igenom, antar avgörande former och världen förändras. Kampen för frihet, kampen för fred och kampen för nationell och social frigörelse bryter igenom runt om i världen, det är faktiskt det som är huvudsidan i dagens värld.

Länder som Albanien, Vietnam och Cuba håller den proletära internationalismens och socialismens fana högt. I Mellanöstern rasar kampen mellan frihet och barbari, i Afrika befriar sig länder från kolonialism och neokolonialism och i Latinamerika vilar militärdiktaturena på en social kruttunna.

I hela den kapitalistiska världen rasar den ekonomiska krisen, motsättningarna mellan klasserna blir allt hårdare. I de socialdemokratiskt styrda länderna England och Västtyskland har de statliga löneavtalen framkallat stora ekonomiska strider och arbetarnas aktioner blir allt större.

Kamp mot egna borgarna

Det är i detta perspektiv varje revolutionär har att avgöra sin insats. Antingen kan de förfalla till metafysiska grubblerier framkallat av ett envist fasthållande vid sina utländska ideal, eller så kan de liera sig med marxismen-leninismens allmängiltiga läror och arbetarklassens rörelse.

”Proletariatets kamp mot bourgeoisin är att börja med till formen, ehuru icke till innehållet, en nationell kamp. Varje lands proletariat måste naturligtvis först bli färdigt med sitt eget lands bourgeoisin.” (Marx Engels: Kommunistiska Manifestet sid 23)

Såsom klasskampens villkor är formulerade av Marx och Engels gäller de än idag. De ovan citerade raderna är i allra högsta grad giltiga även för det svenska proletariatet och de svenska förhållandena.

Med en nykter och självständig analys av världskommunismens uppgifter, med en kritisk granskning av klasskrafternas gruppering och med en fast beslutsamhet att bekämpa världsproletariatets huvudfiende — USA-imperialismen, så låter sig ingen verklig revolutionär nedslås av urartningen i Sovjet och Kina utan betraktar istället denna utveckling på ett materialistiskt sätt och som ett resultat av klasskampen.

Huvudsidan i den internationella klasskampen får inte nedslås av tillfälliga motgångar utan ska istället stimuleras av de stora framgångarna som idag manifesteras världen över.

Och för att bli en del av denna jättelika rörelse måste Marx' och Engels' maning om en seger över den egna kapitalismen utgöra grundvalen!

Lästips (mera om svenska vänstern och maoismen):

[Den svenska vänstern och kulturrevolutionen i Kina](#)

[Kina, Vänstern, Vietnam & utrikespolitiken](#)

[De socialistiska krigen](#) (konflikten Kampuchea/Kina vs Vietnam)

[Proletären och konflikten mellan Kina/Kampuchea och Vietnam](#)